Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 15 январь 1974 йил, сешанба ◆ № 12 (15.792). ◆ Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1974 ЙИЛ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ УЧУН САНОАТ, ҚУРИЛИШ ВА ТРАНСПОРТ ХОДИМЛАРИНИНГ ШУНИНГДЕК, ДЕҲҚОНЧИЛИК ВА ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ ВА ТАЙЁРЛАШНИ КЎПАЙТИРИШ УЧУН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАЛАРИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛИЙ ИШ УЧУН ПРОГРАММА ДЕБ ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДАЛАР, БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ — АНИҚЛОВЧИ ЙИЛИДА КЎПРОҚ, АРЗОН ВА СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ЕТКАЗИБ БЕРИШГА ЖАЗМ ЭТМОҚДАЛАР.

МУСОБАҚА ЖОНЛИ, ҲАЁТИЙ ВА ЖАНГОВАР БЎЛСИН!

КЎПРОҚ, СИФАТЛИРОҚ, АРЗОНРОҚ!

Социалистик индустрия меҳнатчилари бешйилликнинг тўртинчи йилини яхши бошладилар. Январь ойининг дастлабки кунларидаёқ, ишлаб чиқаришда янги рекордлар қўйилди, мамлакат топшириқлардан ташқари тайёрланган маҳсулотни ола бошлади. Бу маҳсулотларни Москвадаги «Динамо» заводи ва Ленинграддаги оптика-механика бирлашмасининг коллективлари, Череповецк металлурглари, Тошкент тўқимачилари, бошқа корхоналарнинг ходимлари беришди. Шу тариқа келажакдаги муваффақиятлар учун мустаҳкам замин тайёрланмоқда, бу муваффақиятларга меҳнаткашларнинг оммавий ватанпарварлик ҳаракати — социалистик мусобақа асос қилиб олинган.

Миллион-миллион совет кишиларининг куч-ғайратлари ҳозир 1974 йилги давлат планида белгиланган энг муҳим иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишга қаратилган. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми маъқуллаган ва СССР Олий Советининг еттинчи сессияси қабул қилган бу планнинг топшириқлари катта ва ғоят масъулиятлидир. Бироқ, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида таъкидлаб ўтилганидек, ҳатто энг батафсил план ҳам социалистик экономиканинг жуда бой ҳамма резервларини тўла-тўкис ҳисобга ола олиши мумкин эмас, бу резервлар ишга ижодий ёндашиш, меҳнаткашлар ташаббускорлигини кенг ривожлантириш туфайли қўшимча равишда очилиши ва фойдаланилиши лозим.

Яқинда «Правда»да КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йилда халқ хўжалик планини муддатидан аввал бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Бу жуда муҳим ҳужжат мусобақани ривожлантириш муносабати билан партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг конкрет ҳаракат программасини белгилаб беради. Бултур бўлганидек бу йил ҳам мусобақа: камроқ чиқим қилиб, кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот берайлик! деган шиор остида ўтади.

Партиянинг даъватини индустриянинг барча меҳнатчилари чуқур тушунмоқдалар. Беш йилликнинг тўртинчи йили планини тўла ва ошириб бажариш умуман беш йилликни муваффақиятли тугаллаш учун аниқловчи аҳамиятга эга бўлишини, мамлакатнинг иқтисодий потенциалини ўстириш, халқнинг турмуш даражасини ошириш учун шарт-шароит яратиб беришини улар яхши биладилар. Шу сабабли улар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорида ўртага қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун жанговарлик руҳида киришмоқдалар. Мусобақа қатнашчилари ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш ва маҳсулот етказиб бериш планини ошириб бажариш, янги қувватларни тезроқ ўзлаштириш ва ишлаб турган қувватлардан яхшироқ фойдаланиш учун курашни кучайтиришлари, технология жараёнларини интенсивлашга ҳаракат қилишлари лозим. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишларни механизациялаш ва автоматлаштириш, иш вақтининг нобуд бўлишини қисқартириш йўли билан меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини тезлаштириш керак. Замонавий техникани муваффақиятли ишлаб чиқиб, ишлаб чиқаришга жорий этиш, бошқарув самарадорлигини ошириш — хўжалик ходимларининг, олимларнинг ва саноат инженерларининг бурчидир. Қурувчилар объектларни қуриш ва асосий фондларни ишга тушириш муддатларини қисқартиришлари, жамики ресурсларни ишга тушириладиган қурилишларга тўплашларини ташкил этишнинг илғор методларини қўлланишлари керак.

Ҳозир индустрия ривожининг сифат кўрсаткичлари алоҳида диққатга сазовордир. Маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш ва таннархини пасайтириш, моддий ресурслардан янада рационалроқ фойдаланиш, турли-туман нобудгарчиликларни кескин қисқартириш ва тугатиш мусобақанинг энг муҳим соҳалари бўлиб қолмоқда. Индустрия барча тармоқларининг коллективлари халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришлари лозим. Моддий-техника таъминотини ташкил этиш, транспорт ва алоқа корхоналари ишини анча яхшилаш зарур.

Партия 1974 йил учун оширилган муқобил планлар қабул қилган корхоналарнинг ташаббусини юксак баҳолади. Министрликлар ва идоралар, план органлари ана шу планларнинг бажарилишига ҳар томонлама кўмаклашишлари лозим. Тежаб қолинган хом ашё ва материаллар ҳисобига топшириқдан ташқари маҳсулот ишлаб чиқарадиган заводларга ва бирлашмаларга белгиланган мукофотлар миқдорларини оширишга руҳсат берилди. Мусобақа илғорлари учун турли қўшимча маънавий ва моддий стимуллар кўзда тутилди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг — иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлкалар ва областлар учун, шунингдек илғор корхоналар, бирлашмалар, қурилишлар ва бошқа ташкилотлар, шаҳар ва шаҳарлардаги районлар учун бир қанча Қизил байроқлари таъсис этилди. Шахсий меҳнат беллашувида биринчиликни олганларга дипломлар, вимпеллар, эсдалик совғалари топширилади. «1974 йил социалистик мусобақа ғолиби» ва «Тўққизинчи беш йиллик зарбдори» деган ягона умумиттифоқ нишонлари жорий этилмоқда.

Мусобақанинг самарадорлиги илғор тажрибани пропаганда қилиш миқёсига, ундан кенг кўламда фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади. Министрликлар ва идоралар беш йилликнинг қолган икки йили учун меҳнатнинг илғор методларини ўрганиш ва жорий этишнинг конкрет программасини ишлаб чиқишлари керак. Ишни шундай ташкил этиш керакки, мусобақа тажрибанинг чинакам мактаби бўлиб қолсин, омманинг ижоди туфайли вужудга келаётган жамики янги, илғор усулларни тезроқ ёйишга кўмаклашадиган бўлсин.

Ҳозир саноат, қурилиш ва транспорт корхоналаридаги партия ташкилотлари, маҳаллий партия комитетлари зиммасида катта масъулият турибди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Советн, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорини барча меҳнатчиларга етказиш, унинг жуда катта аҳамиятини чуқур ва атрофлича тушунтириб бериш, ҳар бир киши беш йилликнинг тўртинчи йили вазифаларини рўёбга чиқариш учун шахсан ўзи нима иш қилиши кераклигини белгилаб олишда унга ёрдам бериши лозим. Мусобақага пешқадамлик қилиш, юксак меҳнат унумдорлиги намунасини кўрсатиш коллективларни янги марралар сари бошлаб бориш коммунистларнинг фахрли бурчидир. Матбуотимиз, телевидениемиз, радиомиз зиммасига катта вазифалар тушади: улар беш йиллик илғорларининг тажрибасини жонбозлик билан оммалаштиришлари, мусобақанинг жанговар ташкилотчилари бўлишлари, янги инсонни тарбиялашда мусобақанинг ролини яққол кўрсатиб беришлари керак.

Қудратли индустриямизнинг меҳнатчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақа асосида янги-янги муваффақиятларга эришадилар. Улар беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини шараф билан тўла ва ошириб бажарадилар, коммунизм қуришдан иборат умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

(«ПРАВДА»нинг 14 январдаги бош мақоласи).

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети ишонч билдириб айтадилар, ҳақиқатан ишчилар синфи, инженерлар, техниклар, олимлар, саноат, қурилиш, транспортнинг, халқ хўжалигидаги бошқа тармоқларнинг барча ходимлари умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириб, 1974 йил муқобил планини муддатидан илгари бажаришга таъминланадилар ва бу билан тўққизинчи беш йиллик планини бажаришга, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, совет кишиларининг турмушини янада яхшилашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИДАН).

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1974 йил мўлжалланган ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми маъқуллаган, СССР Олий Советининг сессиясига тасдиқлаган давлат плани қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг юксак суръатларини кўзда тутади. Бу йил 1973 йилда эришилган натижаларни мустаҳкамлабгина қолмай, балки бу натижалардан ўзиб ҳам кетиш керак.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИДАН).

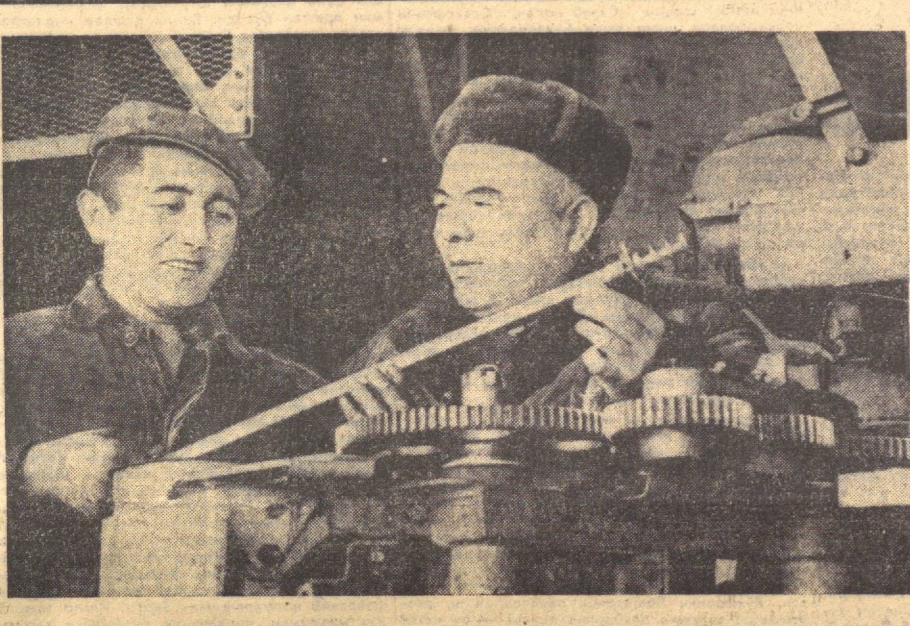

Тошкент области. Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз механизаторлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани янада авж олдириш тўғрисидаги қарорига жавобан техника ремонтини тез ва сифатли тугаллашга отландилар. Техника ремонтини барвақт тугаллаш учун бошланган ўзаро социалистик мусобақада механизатор Х. Деҳқонбоев кўпчиликка ўрнак бўлмоқда. Суратда: механизатор Х. Деҳқонбоев (чапда) ва колхоз инженери Қ. Жўраев ремонт қилинаётган иш сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

ҒАЙРАТИМИЗГА ҒАЙРАТ ҚЎШИБ

Биз, ёш бинокорлар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини худди ўз участкамиз аъзоларига қаратилган мурожаатдек қабул қилдик.

Ишчи ёшлар ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиб давлат планларидаги рақамларнинг оширилиб бажарилишига ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йили ҳам худди шундай бўлди. У йил ҳақиқатан меҳнат ғалабалари йилига айланди. Ульянов канали трассасида планга қўшимча равишда 800 куб метр тупроқ қазиб олинди, қурилиш-монтаж ишлари анча оширилиб бажарилди, 30 тоннага яқин ёнилғи ва мойлаш материаллари тежаб қолинди.

Бизлар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида ўзимизнинг ҳамма имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, беш йилликнинг аниқловчи йилида Қарши магистрал каналида 5.400 куб метр тупроқ қазиш, 30 тонна ёнилғи тежаб қолишга аҳд қилдик. Биз ўзимизнинг меҳнатимизни Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаймиз.

М. РАСУЛОВ,
«Каршистрой» 9-қурилиш-монтаж бошқармаси 3-комсомол ёшлар участкасининг раҳбари.

МАККАЖЎХОРИКОРЛАР РЕЖАСИ

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ШАҲРИСАБЗ РАЙОНИДАГИ «СОЦИАЛИЗМ» КОЛХОЗИНИНГ ҲАЙДАР ХЎЖАМБЕРДИЕВ БОШЛИҚ МАККАЖЎХОРИКОРЛАР БРИГАДАСИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Бригадамиз коллективи тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида маккажўхори дони етиштиришда катта муваффақиятларга эришди. 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 110 центнердан дон олинди. Бу эса бундан аввалги йилларда етиштирилган ҳосилдан анча кўпдир.

Бригадамиз аъзолари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. 1974 йилда дон учун маккажўхори экиладиган майдонларни 80 гектарга етказиб, ҳар гектар ердан 120 центнердан дон оламиз. Ҳосилни йиғиштириб олгандан кейин бутун майдонга такрор маккажўхори экиб, 400 центнердан кўк поя йиғиштириб оламиз.

Ҳозирги вақтда бригада аъзолари шу йил ҳосили учун комплекс ишларни баланд руҳ билан амалга оширмоқдалар. Бутун майдон сифатли қилиб ҳайдаб қўйилди, ҳар гектар ерга 10 тоннадан органик ва 400 килограммдан минерал ўғит солинди. Маккажўхори уруғини квадрат-уялаб аниқ экадиган сеялкалар билан 3-4 кун ичида экиб оламиз ва айни бир вақтда ерга минерал ўғит ва гербицидлар соламиз. Ҳосилни қисқа муддатларда 6-8 кун ичида ўриб-йиғиб оламиз.

Бригадамиз аъзолари қабул қилган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажарадилар.

МАЖБУРИЯТЛАРНИ БРИГАДА КОЛЛЕКТИВИ ҚАБУЛ ҚИЛГАН.

ЯНГИ МАРРАЛАРГА ОТЛАНДИК

«Бу йил 1973 йилда эришилган натижаларни мустаҳкамлабгина қолмай, балки бу натижалардан ўзиб ҳам кетиш керак». КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги қарори ана шу катта мақсадни кўзлаган. Ҳақиқат, ўтган йилимиз — мамлакатда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш жиҳатидан натижаларга эришилган, тарих варағига зарҳал ҳарфлар билан ёзилажак ажойиб йил бўлди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг тарихий қарори совхозимиз деҳқонларини янги меҳнат зафарларига отлантириб юборди. Бу қарор ҳар бир бўлим ва бригадада зўр қизиқиш билан ўрганиб чиқилди ва тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида қишлоқ хўжалигини юксак даражага кўтариш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва таннархини арзонлаштиришда иш программамиз деб қабул қилинди.

Совхозимиз меҳнаткашлари бу илҳомбахш қарорга жавобан қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштириш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, ердан, ўғитлардан, техникадан ва бошқа моддий ресурслардан кенг фойдаланиш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Экин майдонларининг структураси такомиллаштирилмоқда, пахта майдонларини кенгайтириш ва ҳосилдорликни ошириш резервлари излаб топилмоқда. 1974 йилнинг мўл ҳосилига пухта замин яратишга отланган совхозимиз пахтакорлари ерларнинг шўрини ювиб, минерал ўғитларни ўз вақтида ташиб олиб ва биринчи февралга қадар техника ремонтини тугаллаш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилмоқдалар. Бу партия ва ҳукумат чақириғига бизнинг амалий жавобимиз бўлади.

Мурод ЎРОЛОВ,
Жиззах область, Дўстлик районидаги Қосим Раҳимов номли совхоз директори.

АЙНИ МУДДАО

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани ўтказиш тўғрисида»ги қарори совхозимиз меҳнаткашлари томонидан зўр мамнуният билан қабул қилинди. Бу илҳомбахш қарорда қишлоқ хўжалик ходимларининг КПСС XXIV съезди томонидан белгиланган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажариш ва тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида янги зафар марраларини эгаллашга даъват этилади. Бу деҳқон юрагидаги айни муддао. Ҳар бир қишлоқ меҳнаткашининг қалби шу кунларда янги меҳнат зафарларига интилиш иштиёқи билан тўлиб тошган.

КПСС XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган декабрь Пленуми қишлоқ хўжалигини янада интенсив ривожлантириш ва ихтисослаштириш вазифаларини қўйди. Биз шуни яхши биламизки, қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш ва ихтисослаштириш тўққизинчи беш йиллик вазифаларини муддатидан олдин бажаришнинг ҳал қилувчи омилига айланди. Шу сабабли ҳам Мирзачўл бағридаги бизнинг Генерал Узоқов номли совхоз коллективи меҳнатда янги марраларни кўзламоқдалар. Совхозимиз ер майдонлари сизот сувлари ғоят юқори бўлган ноқулай мелиоратив ҳолатдадир. Лекин шунга қарамай ўтган йили совхоз коллективи пахтачиликда кескин бурилиш ясади. Сўнгги ўн йил давомида биринчи марта пахта тайёрлаш давлат плани ошириб бажарилди ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш устида катта ишлар қилинди. Совхозимиз деҳқонлари айни шу кунларда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг илҳомбахш қарорига жавобан ерларнинг юз процент шўрини ювиш ва техника ремонтини тез кунда тугатиш чораларини кўрмоқдалар.

Неъмат ЭРНАЗАРОВ,
Сирдарё область, Ильич районидаги Генерал Узоқов номли совхоз директори.

ДАСТЛАБКИ ЮТУҚЛАР

Коллективимиз КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини баланд руҳ билан кутиб олди. Заводимиз ишчилари ва инженер-техник ходимлари 1973 йилни яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Маҳсулот реализация қилиш плани ошириб бажарилди. Тўқимачилик саноати корхоналарига қарийб 3 миллион сўмлик маҳсулот ёки планга қўшимча 1700 тонна сифатли тола ва кўп миқдорда момиқ етказиб берилди.

Корхонамиз коллективи Мурожаатга жавобан тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи — тўртинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажаришга аҳд қилди. Мусобақа янада авж олдирилиб, катта тежамкорликка эришилади. Йил давомида 55 тонна хом ашё, 5 минг квадрат метр бўз, 3500 тонна сим ҳамда 85 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинади. Шу кунларда ҳар бир ишчи, смена коллективи зарбдор меҳнат вахтасида туриб, маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтирмоқда. Коллективимиз янги йилнинг дастлабки беш кунлигида 576 тонна пахта толаси ишлаб чиқарди. Бу, топшириқдагидан 50 тонна кўпдир.

Бобожон ШАРИПОВ,
Самарқанд область «Жума» пахта тозалаш заводининг смена бошлиғи.

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

14 январда Тошкентда электр техника саноати соҳасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан Совет — Польша доимий иш группасининг саккизинчи мажлиси очилди. Мажлисда ҳар икки мамлакатдан ўттиздан ортиқ мутахассис — тармоқ бошқармаларининг раҳбарлари, фирма ва корхоналарнинг директорлари, план, таъминот ва ташқи савдо ташкилотларининг вакиллари иштирок этмоқдалар. Совет делегациясига СССР электр техника саноати министрининг ўринбосари В. Борушко, Польша делегациясига ПХР машинасозлик саноати министрининг ўринбосари Н. Шесняк бошчилик қилмоқда.

1976—1980 йилларда электр техника саноати соҳасида ҳар икки мамлакатнинг халқ хўжалиги планларини мувофиқлаштириш юзасидан таклифлар тайёрланишини, шу даврда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш масалаларини, бир-бирларига мол етказиб беришни ва илмий-техника ҳамкорлигини ривожлантириш йўлларини келишиб олиш лозим. Бундан ташқари, иш группаси, шу беш йиллик учун илгари қабул қилинган программа доирасида 1974 йилда илмий-техника ҳамкорлиги планларига аниқликлар киритади.

Иш группасининг мажлиси тўрт кун давом этади. Меҳмонлар Тошкент ва Самарқанд билан танишадилар, «Ташкенткабель» заводини ва Ўзбекистон пойтахтидаги бошқа электр техника корхоналарини бориб кўрадилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. АБДУЛЛАЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ КИНЕМАТОГРАФИЯ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Абдулаҳад **Абдуллаев** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг раиси қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА

1974 йил 14 январь.
Тошкент шаҳри.

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

Тошкент области меҳнаткашларининг вакиллари 13 январда Ивановога, мусобақадош дўстлар ҳузурига жўнаб кетишди. Улар икки областнинг ўтган йилги меҳнат мусобақасига якун ясаб, беш йилликнинг тўртинчи, аниқловчи йилида мусобақалашиш учун янги шартнома тузадилар.

Бригадага Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов бошчилик қилмоқда. Ўзбекистон ССР пахта тозалаш санъати министри В. Усмонов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Жўраева, «Таштекстильмаш» заводи етакчи конструкторларидан бири В. В. Глазовлар ҳам Ивановога жўнаб кетишди.

(ЎзТАГ).

Д. Ф. УСТИНОВНИНГ БОШҚИРДИСТОНДА БЎЛИШИ

УФА, 14 январь. (ТАСС). Бошқирдистонда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Д. Ф. Устинов кеча Кўмиртов ва Мелеуз шаҳарларидаги корхоналарга ва қурилишларга, шу жумладан Мелеуз химия комбинати қурилишига борди.

Д. Ф. Устинов партия органларининг, саноат корхоналари ва қурилишларнинг раҳбарлари билан учрашди, мутахассислар ва ишчилар билан суҳбатлашди, ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши билан қизиқди. Д. Ф. Устинов корхоналарда ишлаб чиқилаётган 1974 йилги муқобил планлар ва социалистик мажбуриятларга катта эътибор берди.

БАРЧА РЕЗЕРВЛАР—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

олтин юбилей анкетаси
„СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ"

БАХМАЛ ХАЗИНАСИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЮБИЛЕЙ АНКЕТАСИГА ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ БАХМАЛ РАЙОНИДАГИ «БАХМАЛ» СОВХОЗИНИНГ ДИРЕКТОРИ АБДУВОИД УСАНОВ ЖАВОБ БЕРАДИ:

— КПСС XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида қайд этилганидек, қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш ва ихтисослаштириш тўққизинчи беш йилликнинг улкан вазифаларини муваффақиятли ҳал этишнинг бош йўли бўлиб қолди. Партиянинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришга қаратилган ана шу кўрсатмалари Сиз етакчилик қилаётган «Бахмал» совхозида қандай амалга оширилмоқда?

— Партиямиз қишлоқ хўжалигининг равнақи учун доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда ва барча зарур чораларни кўрмоқда. Бу жиҳатдан сўнгги йилларда чорвачиликни интенсив ривожлантириш ва ихтисослаштиришга ўтилганлиги яққол мисол бўла олади. Бизнинг совхозимиз республикада гўшт етиштиришга ихтисослашган дастлабки хўжаликлардан биридир. Совхозимиз чорвадорлари зиммасига шарафли вазифа юкланганини яхши хис қиламиз. Шунинг учун ҳам хўжалигимизда бутун коллективни гўшт етиштиришнинг янги резервларини излаб топиш, чорвачиликни саноат асосида қайта қуриш ва маҳсулот етиштириш жараёнларини комплекс механизациялаш учун курашга даъват этмоқдамиз. Бу эса қишлоқ хўжалигини интенсив яъни жадал ва узлуксиз ривожлантиришни тақозо этади. Бусиз қишлоқ хўжалигининг бугунги тараққиётини тасаввур қилиб бўлмайди.

Совхозимиз чорвадорлари мамлакатда биринчи бўлиб Америкадан келтирилган «Санта гер труда» зотли қорамолларни маҳаллий шароитга мослаштиришга муваффақ бўлдилар. 1969 йилда совхозимизга 80 бош ана шу зотли Америка қорамоллари келтирилган эди. Бу моллар ўзига хос парвариш ва кўникма талаб қиларди. Бу оғир ва масъулиятли вазифани Сулаймонқул Турсунов бошчилик қилаётган 1-бўлим чорвадорлари муваффақиятли адо этмоқдалар. Неъмат Назаров бошлиқ молбоқарлар Муртазо Қодиров, Раҳмон Ҳасанов ва бошқалар узоқ қитъадан келтирилган қорамолларни маҳаллий шароитга кўниктириш ва юқори маҳсулот етиштиришда ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Шу кеча-кундузда совхозимизда «Санта гер труда» зотли гўштбоп қорамоллар 400 бошга етди. Энди 4 мингдан ортиқ дурагай зотдор қорамолларимиз бор. Бу хўжаликни интенсив ривожлантириш ва ихтисослаштиришнинг қувончли самараси, албатта.

— Куни кеча матбуотда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1974 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Ана шу қарор муносабати билан, Абдувоид Усанович, сиз совхоз чорвадорлари олдида қандай вазифалар турганини айтиб беролмайсизми?

— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори биз чорвадорларнинг айни дилимиздаги муддао бўлди. Ана шу илҳомбахш қарор муносабати билан совхозимиз чорвадорлари янги марраларни белгиламоқдалар. Дон экиладиган майдонларни кенгайтириш, озуқабоп экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун пухта замин яратиш, чорва қишловини намунали ўтказиш ва кўкламги дала ишларига тайёргарлик кўришнинг конкрет тадбирлари белгиланди. Чорвачилик маҳсулотларини кўплаб етиштириш ва давлатга топшириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажариш, — партия ва ҳукумат қарорига бизнинг амалий жавобимиз бўлади. Маҳсулот етиштириш ва ишлаб чиқаришнинг иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш — социалистик мусобақанинг асосий шиори бўлиб қолди. Совхозимиз чорвадорлари шуни яхши биладиларки, қишлоқ хўжалик ходимларининг эришган муваффақиятлари жонажон давлатимизнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга, совет халқининг янада фаровон турмуш кечиришига хизмат қилади. Бу муваффақиятлар партиянинг қишлоқ хўжалигини бутун чоралар билан интенсив ривожлантириш йўлини изчил амалга ошириши туфайли қўлга киритилмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг илҳомбахш қарорига жавобан совхозимизда «1974 йил социалистик мусобақасининг ғолиби» ва «Тўққизинчи беш йиллик зарбдори» бўлишдек шарафли мақсад учун курашувчилар сони тобора ортиб бормоқда.

— «Бахмал» совхози гўшт етиштиришда республикада юқори натижаларга эришаётган ва чорвачиликдан катта даромад олаётган пешқадам хўжаликлардан биридир. Демак, совхозда қишлоқ хўжалигини бошқариш ва уни планлаштиришда илғор тажрибалар тўпланган. Шу муносабат билан совхоз мисолида қишлоқ хўжалик ишларини ташкил этиш ва планлаштириш тажрибалари ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Деҳқон деҳқонга бир йилда етади, чорвадор чорвадорга эса қирқ йилда етади, деган мақол бор. Бу — чорвачилик муттасил меҳнатни, тинимсиз заҳматни, омилкорлик ва катта тажрибани талаб қилади деган гап. Зарбдор тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки ойлариданоқ хўжалигимиз маҳсулот етиштиришни илмий асосларда ташкил этишга қўйди. Хўжаликни ички ихтисослаштириш, чорвачилик комплексларини яратиш ва чорвачиликнинг барча жараёнларини механизациялаш бу соҳада қўйилган биринчи қадам эди. Хўжаликни бошқариш, планлаштириш, экономикага оқилона раҳбарлик қилиш — бу катта санъат. Бу бевосита коллектив кучи билан бажарилади. Ҳар бир хўжаликнинг амалий ва иқтисодий муваффақиятлари қишлоқ хўжалиги ва унинг етакчи тармоқларини қай даражада мукаммал планлаштирилишига, ишнинг уюшқоқлик билан ташкил этилишига боғлиқдир. Жумладан, бизнинг совхозимизда сергўшт қорамолларни кўпайтириш умумий ишимизнинг биринчи ва асосий мақсадидир.

Бунинг учун аввало гўштбоп қорамоллар зотини яратиш талаб қилинар эди. «Санта гер труда» зотли қорамоллар худди ана шу эҳтиёжни қоплайди. Жайдари моллар бир кунда 250-300 грамм семирса, зотли қорамоллар кунига 900 граммга қадар семирмоқда. Жайдари қорамол тарозида 300 килограммдан ортиқ тош босмайди. «Санта гер труда» зотли қорамолларни эса 1500 килограммга қадар семиртиришга эришилди. Шуни ҳам айтиш кераккки, улар совхозда эришилган вазни жиҳатидан ўз ватани — Америкадаги кўрсаткичдан (АҚШда — 1400 килограммга етган) ўзиб кетди. Хўжаликнинг комплекс тараққиёти, ишлаб чиқариш жараёнларини кенг механизациялаш ва чорвачиликни интенсив ривожлантиришга ўтилиши туфайли ўтган йили 2 миллион сўмдан ортиқ даромад олинди.

— Қишлоқ хўжалигида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш совхоз учун қандай иқтисодий самаралар бермоқда? Хўжаликни иқтисодий ва социал ривожлантириш ҳамда чорвачиликни комплекс механизациялашда қандай ютуқлар қўлга киритилди. Унинг истиқболлари қандай?

— Ҳар бир чорвадорнинг йиллик муваффақияти унинг меҳнатни қай даражада пухта ва тадбиркорлик билан ташкил этишига боғлиқ. Бутун совхоз коллективининг муваффақияти эса ҳар бир чорвадор ва чорвачилик бригадаси коллективининг меҳнат ютуқлари билан белгиланади. Чорвадорларимиз зиммасига юкланган юксак вазифалар меҳнатни илмий асосларда ташкил этиш, гўшт етиштиришни саноат асосида қуриш, юксак механизациялашган чорвачилик комплексларини яратиш ва уларни такомиллаштириб боришни тақозо этади. Совхознинг Қорабулоқ участкасида 2 миллион сўмга қурилаётган республикада дастлабки экспериментал чорвачилик комплекси бу борадаги дадил одимдир. Бу замонавий молхонада бир йўла 1200 бош зотли қорамол бўрдоқига боқилади. Унинг ён атрофида 1400 тонна силос ва минг тонна сенажга мўлжалланган траншеялар, емхоналар, доимо илиқ сақланадиган сув запаси ва бошқа қулайликлар яратилади. Янги молхонанинг 600 бош қорамолга мўлжалланган биринчи навбати яқинда ишга тушди. Бу улкан қурилишни тезлатиш, мукаммал жиҳозлаш, юксак механизациялаш ва меҳнатни илмий асосда ташкил этишда бизга Ўзбекистон ССР чорвачилик илмий тадқиқот институти коллективи, жумладан, олимлардан Шавкат Акмалхонов, Имомназар Хидиров, Убайдулло Носиров, Каттахўжа Зоиров, Баҳриддин Убайдуллаев, Адҳам Исмоилов ва бошқа кўпгина ўртоқлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ўтган йили чорва комплексининг биринчи навбати учун 1 миллион 370 минг сўм маблағ ўзлаштирилди. 700 қўй, 10 минг товуқ ва мингдан ортиқ қуён учун мўлжалланган чорвачилик объектлари қуриб битказилди. 33 молхона ва бошқа чорвачилик объектларини механизациялаш учун 500 минг сўм маблағ ажратилиб, ундан мақсадга мувофиқ фойдаланилди.

— Чорвадорнинг йиллик муваффақиятини [illegible]

— [illegible]

[illegible] тухум, 300 тонна мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берамиз. Яқин йиллар ичида «Санта гер труда» зотли қорамоллар сонини ошириш эвазига гўшт етиштиришни кескин кўпайтирамиз. Жумладан, янги резервлар ва имкониятлар ҳисобига беш йилликнинг охирги йилида она-Ватанга 800 тоннадан ошиқроқ 1980 йилда эса минг тонна гўшт армуғон этамиз.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИДАГИ МУСОБАҚА КАМ ЧИҚИМ БИЛАН КЎПРОҚ, ЯХШИ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК ДЕГАН ШИОР ОСТИДА ДАВОМ ЭТТИРИЛСИН.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИДАН).

ХУШ хабарлар

ЯНГИ КОРХОНАЛАР, ҚУРИЛИШЛАР

◆ ГУЛИСТОН. Бу ерда Тошкент ремонт-экскаватор заводининг филиали ишга тушди. Мирзачўлдаги янги корхона чўлқуварлар учун ётоқхона — дала вагончалари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Корхона шу йилнинг ўзидаёқ юздан ортиқ енгил ва шинам ётоқхона тайёрлаши лозим. Беш йилликнинг охирига бориб эса ётоқхона — вагонлар ишлаб чиқарадиган корхонанинг қуввати бир неча баравар ортади. Еш корхона ирригация, мелиорация ва йўл ишлари учун металл конструкциялар ҳам ишлаб чиқаради.

◆ БУХОРО. Бухоро ип-газлама комбинатининг электрчиси Мустафо Эсонов, мастер ёрдамчиларидан Маҳмуд Каримов, Владимир Любимов, калавачи Зайнаб Зарипова, пайвандловчи Ҳасан Шарипов, пилталовчи Мукаррам Йўлдошева ва бошқа ишчилар янги квартира калитини олдилар. КПСС XXIV съезди директиваларига мувофиқ қурилаётган корхонанинг қурувчи, монтажчи ва ишга туширувчиларидан иборат 80 оила ана шундай янги йил совғасини олдилар. Тўқимачилар посёлкасида учта янги уй фойдаланишга топширилди.

◆ НУКУС. Автоном республика ремонт-қурилиш бошқармаси саноат корхоналарига қарашли темир-бетон буюмлари комбинатининг янги цехида ускуналарни монтаж қилиш авж олдириб юборилди. Цех бир йилда 2 минг куб метр конструкция ишлаб чиқара олади. Бу ерда Қорақалпоғистонда биринчи марта қурилиш ва ирригация ишлари учун новлар, тиргаклар, қувурлар ва бошқа буюмлар ишлаб чиқариш бошланади. Ҳозирча бу маҳсулотлар Тошкентдан ташиб келтирилмоқда.

Нукуснинг чеккасида қад кўтарган комбинат комплексига ёғочни қайта ишлаш цехи, иккита асфальт бетон заводи, ремонт-механика цехи ва автобаза ҳам киради. Комбинат қурилиш индустриясининг Орол бўйидаги энг катта корхонасидир. Комплекс қурилиши учун ускуналарни РСФСР, Украина ва бошқа қардош республикаларнинг корхоналари етказиб бермоқда.

◆ ПОП. [Наманган области]. «Изокровля» заводида рубериод ишлаб чиқарадиган цехнинг иккинчи навбати ишга тушди. Корхона беш йилликнинг охирига бориб, йилига 100 миллион квадрат метр томга ёпиладиган юмшоқ материал ишлаб чиқарадиган бўлади. Корхонанинг пойиҳадаги қуввати шунга тенг. Беш йилликнинг тўртинчи йили планида шу қувватнинг ярмисини ўзлаштириш кўзда тутилади. Лекин завод коллективи муқобил план ишлаб чиқиб, контроль рақамларга қўшимча равишда руберойд ишлаб чиқаришни бир неча минг квадрат метрга ошириш мажбуриятини олди. [ЎзТАГ].

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

ИШЧИЛАР АҲДИ

«Социалистик мусобақанинг қудратли тўлқинида... минг-минглаб зарбдорлар ва меҳнат қаҳрамонлари ўсиб етишди».

(КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатидан).

Неъматжон ана шулардан бири. Корхона коллективи уни ҳақли суратда новатор, илғор деб атайди. Ташаббускор коммунист 50 йилдирки, шу заводда меҳнат қилади. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган дастлабки кунлардаёқ ишчи коржомасини кийганди. Касби — оддий темирчилик. Социалистик мусобақа пешқадами.

...Темирчилик-пресслаш цехи Андижон машинасозлик заводининг юраги ҳисобланади. Корхона ишлаб чиқарадиган машиналарнинг зарур қисмлари шу ерда тайёрланади.

...Смена мастери Неъматжон Маъруфовнинг ёнига йигирма ёшлар чамасидаги йигитча келди-да, қувонч билан:

— Мен ишимни бажариб бўлдим, — деди.

Мастер шошилмай йигитнинг иш жойи томон борди. Тайёрланган деталларни бир сидра кўздан кечириб, унинг кифтига қоқиб қўйди:

— Яхши! Бу бошқа гап. Мусобақада фақат сон эмас, сифат ҳам эътиборга олинади. Сон кетидан қувиб, илғор бўламан десанг, хато қиласан. Сон ҳам, сифат ҳам соз бўлиши керак. Ана шунда ҳақиқий ғолиб бўласан.

Йигит ҳассос устозининг бу мақтовидан қувониб кетди. У кеча биринчиликни оламан деб, кўплаб брак маҳсулот тайёрлаганини кечга бориб унинг айби билан цех коллективи кунлик план топшириғини бажаролмай қолганини, мусобақада ютқазиб қўйиб устозидан дакки эшитганини эслади. Шундан сўнг у бу иш даргоҳига ўзидан олдин келган кекса ишчиларни — Неъматжоннинг қўлида иш ўрганган илғор кишиларни кўз олдига келтирди...

Эртасига Неъматжон унинг қўлига газета тутқазди.

— Ўқиб чиқ! Мана бу ерини ўқи, яхшилаб ўқи, — атайлаб кўрсатди у КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан бир жойини. Шогирд ўқиб чиқди:

«Совет жамиятининг етакчи кучи бўлган қаҳрамон ишчилар синфи, инженерлар, техниклар ва конструкторлар, индустриянинг барча ходимлари бундан буён ҳам белгиланган планларни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасининг олдинги сафларида борадилар, ўз кучлари, билим ва тажрибаларини конкрет ишларда рўёбга чиқариб, ҳар қачонгидек юксак онглилик, уюшқоқлик ва ишчанлик намуналарини кўрсатадилар».

— Уқдингми? Мусобақада юксак онглилик ҳам керак!

Неъматжон Маъруфов цехда план ва мажбуриятларнинг бажарилишида ана шундай ҳақиқий жонкуярлардан бири. У ҳар бир ишчининг имкониятини, кайфиятини, нималарга қодир эканлигини ва камчиликларини яхши билади. Ишчиларнинг меҳнатсеварлигини оширишга, халқ мулкини, давлат мулкини тежаб-тергашга даъват этади. Цехда меҳнат интизомини мустаҳкамлашда ўзини бевосита жавобгар шахслардан деб билади.

У ишлаётган участка аъзолари беш йиллик топшириқларини тўрт ярим йилда бажариш ва планга қўшимча 12 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олишган. Сўзи билан иши бир азаматлар шу кунларда 1974 йилнинг учинчи квартали ҳисобига меҳнат қиляптилар.

Цехда ускуналардан, иш вақтидан оқилона фойдаланишда яхши натижаларга эришилмоқда. Сўнгги йилларда мастер Н. Маъруфовнинг ишлаб чиқаришга жорий этилган 20 дан ортиқ рационализаторлик таклифи корхона ишлаб чиқаришини юксалтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, иш жараёнларини такомиллаштириш, хом ашё ва материаллардан тежаб-тергаб фойдаланишда анча наф келтирди. У бошлиқ темирчилик-пресслаш, участкаси ишчилари корхонада беш йилликнинг бошидан буён социалистик мусобақа пешқадамлари бўлиб келаётганининг боиси ҳам шунда.

Корхонада ишлаб чиқарилаётган «Т-62-1», «С-245» маркали дизель ва насослар Иттифоқимиздан ташқари Вьетнам Демократик Республикаси, Куба, Жазоир, Бирлашган Араб Республикаси, Эрон, Туркия, Покистон каби 40 га яқин чет эл мамлакатларига ҳам сотилаётган экан бунда уларга зарур қисмлар тайёрлаб бераётган корхона темирчилик-пресслаш цехи коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Кейинги ўн йил ичида корхонанинг ҳорижий мамлакатларга чиқарадиган маҳсулоти 15 баравар ўсди.

Бу ютуқларнинг қўлга киритилишида корхонада кенг қулоч ёйган социалистик мусобақанинг роли катта бўляпти. Мусобақа туфайли янги ташаббуслар туғилмоқда. Топшириқлар муваффақиятли бажарилибгина қолмасдан, ишчиларнинг меҳнатга коммунистик муносабат ҳисси ортиб боряпти.

— Мусобақанинг бугунги парвози яна ҳам юксакрақ бўлишини истардим, — деди Неъматжон корхонада бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати муҳокамаси вақтида, — мамлакатимизнинг илғор тўқимачилари даврасида бошланган машина-ускуналардан самарали фойдаланиб, бир беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажариш мусобақаси биз, машинасозлар ўртасида ҳам кенг қулоч ёйса айни муддао бўлар эди.

Мурожаат Н. Маъруфов мастерлик қилаётган темирчилар участкаси ишчиларини янги меҳнат зафарларига отлантирди. Улар машҳур тўқувчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. П. Казанцеванинг газетадаги даъватига қўшилиб, социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаришга аҳд қилдилар. Ҳар бир темирчи икки-уч касбни эгаллаб олишга, резервларни топиб ишга солишга киришди.

Б. ШЕРМАТОВ,
Андижон машинасозлик заводининг смена мастери.

БУЮК ФАЛСАФИЙ МЕРОС

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти академик И. Мўминовнинг «В. И. Ленин фалсафий меросини чуқур ўрганиш учун»* китобини нашрдан чиқарди. Китобга олимнинг фалсафа, диалектик ва тарихий материализм масалалари таҳлил қилинган асарлари киритилган. Муаллиф қадимий Юнонистон, Ўрта Осиё, Россия ва қатор Европа мамлакатларидаги фалсафий тафаккур тарихини чуқур ўрганишда Ленин асарлари, ғоялари ва қоидаларининг муҳим методологик аҳамиятини чуқур очиб берган. Асарда марксча фалсафа тараққиётидаги Ленин босқичининг характеристикасига, ленинча таълимотнинг ҳозирги босқичдаги назарий ва амалий аҳамиятини кўрсатишга кенг ўрин берилган.

И. Мўминов марксча фалсафани, диалектик ва тарихий материализмни ривожлантиришда В. И. Лениннинг буюк ролини ёритишни ҳамда бизнинг ҳозирги динамик даврда, турли хил реакцион буржуа ва майда буржуа идеологияларига қарши курашда, фан-техника тараққиёти учун, чуқур социал-иқтисодий революцион қайта ўзгаришлар учун, социализм, коммунизм учун, демократия учун ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда ленинча фалсафий мероснинг таъсирчан, ижодий, жаҳоншумул-тарихий аҳамиятини ёритишни ўз олдига асосий вазифа қилиб қўйган. Олим фалсафага синфий, партиявий қарашнинг марксча-ленинча принципини таҳлил қилар экан шуни қайд қиладики, фақат ишчилар синфи дунёқараши нуқтаи назардангина дунёни, оламнинг объектив қонуниятларини тўғри, актив билиш мумкин.

Фалсафа тарихини Лениннинг ғоявий мероси асосида ўрганиш проблемасига тўхтаб, муаллиф қадимий Юнонистоннинг бой фалсафий тафаккурини, ўрта асрда Ўрта Осиёдаги табиий-илмий ва прогрессив фалсафий тафаккурнинг ривожланишини, XVI—XIX асрларда Россия ва Европада прогрессив фалсафа тараққиётини жуда малакали равишда ва айни вақтда равон характерлаб берган.

Китобхон асарнинг шу масалаларига бағишланган бўлимларида юнон материалистик фалсафасининг асосчиси Фалес ва Анаксимандр, Гераклит ва Пифагор, Геродот ва Анаксагор, Демокрит ва Сократ, Платон ва Аристотель, Эпикур ва Цицерон ҳамда бошқа қадимги файласуфлар тўғрисида қизиқ маълумотлар олади. Асар автори ўрта асрда Ўрта Осиё файласуфлари ва табиётшунослари ичидан Форобий, Беруний ва Ибн Сино сингари машҳур олимларни алоҳида ажратиб кўрсатган. Бу табиий. Чунки уларнинг табиий-илмий, фалсафий ва ижтимоий қарашлари жаҳон фани тараққиётида муҳим роль ўйнаган. Бу олимлар феодал зулм ва диний реакция шароитида яшаган ва ижод қилган бўлсалар-да, улар ўз асарларида меҳнаткашларнинг орзу-умидларини акс эттиришга ва прогрессив табиий-илмий тафаккур тараққиётига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишга муваффақ бўлдилар. Китобда улуғ олим Улуғбек ва Али Қўшчининг фаолияти ҳам атрофлича ва илмий жиҳатдан чуқур ёритилган.

И. Мўминов XVI—XIX асрларда Ғарбий Европада прогрессив фалсафанинг ривожланиш масалалари тўғрисида фикр юритар экан, Лейбниц, Спиноза, Дидро, Гольбах, Гелвеций, Ламетри, Гегель, Фейербах ва бошқа атоқли файласуфлар ҳақида батафсил маълумотлар берган.

Россиядаги илғор ижтимоий-фалсафий тафаккурнинг ривожланишига бағишланган бўлим айниқса зўр қизиқиш билан ўқилади. Бу бўлимда М. В. Ломоносов, А. Н. Радищчев, А. И. Герцен, В. Г. Белинский, Н. Г. Чернишевский, Н. А. Добролюбов ва Г. В. Плехановларнинг жаҳон фанига қўшган ҳиссалари атрофлича очиб берилган

Китобда марксча фалсафа тараққиётидаги ленинча босқич характеристикаси марказий ўрин эгаллаганлиги айниқса муҳимдир. Маълумки, К. Маркс ва Ф. Энгельс фалсафада тубли бурилиш ясаб, сифат жиҳатдан янги фалсафа—диалектик ва тарихий материализмни яратдилар ва уларни табиатга, жамиятга татбиқ қилдилар. В. И. Ленин янги тарихий шароитда марксча фалсафани ижодий ривожлантириб, уни янги, юқори босқичга кўтарди. Китобда В. И. Лениннинг диалектик материализм фалсафасини идеалистлар ва метафизиклар ҳуружидан қандай қилиб ҳимоя қилганлиги кўрсатилган, «Материализм ва эмпириокритицизм», «Фалсафа дафтарлари» ва бошқа асарларининг жуда катта назарий аҳамияти очиб берилган. Шунингдек, В. И. Ленин томонидан билиш назарияси, материалистик диалектика ва мантиқнинг қонун ва категорияларининг ривожлантирилиши чуқур ва асосли равишда баён қилинган. Объектив ва субъектив идеализмни, волюнтаризм, агностицизм, механик-метафизик материализм ва мистицизм ҳамда бошқа хато фалсафий қарашларнинг Ленин томонидан танқид қилинишига кенг ўрин берилган.

Муаллиф Лениннинг назарий меросини чуқур баён қилиш асосида ҳозирги замон ревизионистлари ва догматикларининг фалсафий бузиб кўрсатишларига жуда асосли равишда зарба беради. Миқдорий ўзгаришларнинг сифат ўзгаришларига ўтиши, бирлик ва қарама-қаршиликлар кураши қонуни, инкорни инкор, зарурият ва тасодифият, моҳият ва ҳодиса, мазмун ва шакл, сабаб ва оқибат, макон ва замон сингари марксча-ленинча фалсафа қонунлари ва категориялари табиат ва ижтимоий тараққиётдан олинган қизиқарли фактлар ва мисоллар асосида таҳлил қилинади. Чунончи, мазмун ва шакл нисбатини таҳлил қилар экан, муаллиф китобнинг 357-бетида бундай деб ёзади: «Социалистик жамиятда маданият мазмунан социалистик, шаклан миллийдир. Масаланинг моҳияти шундаки, социалистик мазмунни, унинг маданиятимиздаги биринчи, ҳал қилувчи, белгиловчи аҳамиятини доимо диққат марказида тутмоқ лозим».

Олим ҳақли равишда қайд қилганидек, В. И. Ленин марксистик тарихий материализмга йирик ҳисса қўшди. У тарихий материализмга бағишланган асарида синфлар ва синфий кураш проблемаларига алоҳида тўхтаган.

«Синфлар ва синфий кураш тўғрисидаги марксча-ленинча назария, — дейилади китобда, — Коммунистик партия ва Совет социалистик давлатининг халқаро стратегияси ва тактикасидаги йўлчи юлдуздир» (415-бет).

Муаллифнинг ўзи ҳам мураккаб фалсафий проблемаларни ёритар экан, ижтимоий ҳаёт ҳодисаларига партиявий, синфий қараш намунасини кўрсатган.

Асарнинг сўнгги қисми марксча-ленинча назарий тафаккурнинг КПСС томонидан ривожлантирилиши масалаларига бағишланган. Бу ўринда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССРнинг 50 йиллиги тўғрисидаги докладида алоҳида ўрин берилган. Бу докладда кўпмиллатли Совет давлатининг моҳияти ва ривожланиш истиқболлари, ҳозирги замондаги ижтимоий муносабатлар диалектикаси, интернационализм ва ватанпарварлик тушунчаларининг ўзаро алоқаси ва бир-бирига боғлиқлиги, совет кишисининг умуммиллий ифтихори туйғусининг ривожланиши чуқур таҳлил қилинган.

Китоб файласуфларга, олий ўқув юртлари ўқитувчилари ва студентларига ҳамда кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган. Асар марксча-ленинча фалсафани ўрганувчилар учун қимматли қўлланма бўлиб, фалсафа тарихи билан бирга фалсафа фанининг ҳозирги замон актуал проблемалари бўйича ҳам бой материалларга эга. Совет кишиларида, айниқса ёшларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришда мазкур асар шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

К. СОДИҚОВ,
Фалсафа фанлари доктори, профессор.
Л. Е. ГАРБЕР,
Фалсафа фанлари доктори, профессор,
Ш. З. ЎРАЗАЕВ,
Юридик фанлар доктори, профессор,
К. И. ИВАНОВА,
Фалсафа фанлари кандидати, доцент.

*). И. Мўминов. «В. И. Ленин фалсафий меросини чуқур ўрганиш учун». Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти, Тошкент 1973 йил.

ЧЕТ ЭЛ ахборотлари

АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНИБ БОРМОҚДА

Миср Араб Социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг аъзоси, Араб Социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг социалистик мамлакатлар билан алоқа ишлари бўйича бўлим мудири Мухаммад Идрис бошчилигидаги шу иттифоқ ходимлари делегацияси КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан 5 январдан 12 январгача Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турди.

Делегацияни КПСС Марказий Комитетида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Б. Н. Пономарев қабул қилди. Самимий, ўртоқлик вазиятида бўлиб ўтган суҳбат чоғида КПСС билан Араб Социалистик иттифоқи ўртасидаги алоқа ва ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашилди, [illegible] Совет—Миср муносабатлари [illegible].

Делегация КПСС Марказий Ревизия комиссиясида, КПСС Марказий Комитетининг халқаро бўлимида, ВЛКСМ Марказий Комитетида суҳбатлашди, КПСС партия ташкилотларининг фаолияти билан танишди. Делегация аъзолари «СССР—Миср Араб Республикаси» дўстлик жамиятининг активлари билан учрашдилар.

Делегация В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди. Меҳмонлар Москвадан ташқари Ленинградда ҳам бўлиб, КПСС Ленинград область комитетида суҳбатлашди.

Араб Социалистик иттифоқи делегацияси Совет Иттифоқида бўлган чоғида 1974 йилда КПСС билан Араб Социалистик иттифоқи ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш плани имзоланди. (ТАСС).

⊙ ДЎСТОНА АЛОҚАЛАР РИВОЖЛАНМОҚДА.

⊙ КУБАДА Л. И. БРЕЖНЕВНИ КУТИБ ОЛИШГА ТАЙЁРГАРЛИК.

⊙ МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ.

⊙ ИСРОИЛНИНГ БОСҚИНЧИЛИК СИЁСАТИ ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИ ҒАЗАБЛАНТИРАЁТИР.

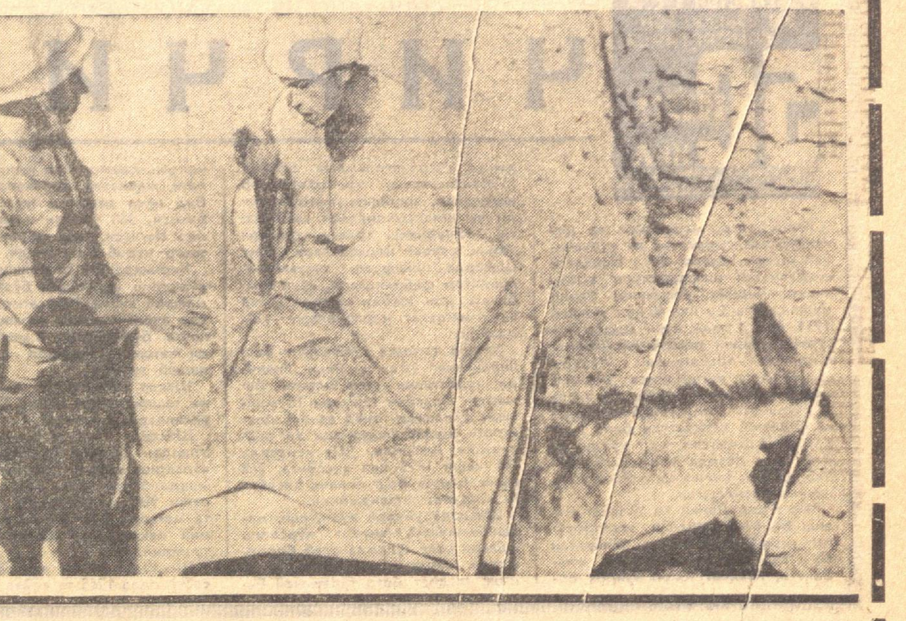

Исроил маъмурлари босиб олинган араб ерларида зўравонлик сиёсатини давом эттирмоқдалар. Улар арабларнинг ўз жойларини ташлаб кетиши учун барча воситаларни ишга солмоқдалар. Суратда: тинтув—босқинчилар хўжайинлик қилаётган районларда одатдаги манзара.

АФН-ТАСС фотоси.

КУБА АЗИЗ МЕҲМОННИ КУТМОҚДА

Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Блас Рока ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Биз тез орада Кубада партиямизнинг, ҳукуматимизнинг ва халқимизнинг меҳмони, атоқли совет раҳбари ўртоқ Л. И. Брежневни кутиб оламиз».

Биз бу визитни сабрсизлик билан кутмоқдамиз. Бу визит Совет ва Куба халқларини бирлаштирган самимий дўстликнинг янги намойиши бўлади ва Совет Иттифоқининг раҳбарлари ҳамда шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг социалистик Куба эришган муваффақиятларга юксак баҳо берганлигини ифода этади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари — жаҳонда биринчи ва энг қудратли социалистик давлат вакилининг Америка қитъасидаги биринчи социалистик давлатга қиладиган визити жуда катта халқаро аҳамиятга эгадир. Бу визит жаҳонда ажойиб ўзгаришлар содир бўлаётган бир вазиятда, кескинлик юмшаб бораётган, социализм, тинчлик ва миллий озодлик иши муваффақиятларга эришаётган бир вазиятда ўтказилади, деди Блас Рока.

Фидель Кастро ва Л. И. Брежнев ўртоқлар, деб сўзини давом эттирди Блас Рока, яна учрашадилар. Бу галги учрашув Куба диёрида бўлади. Ҳамиша ғолиб марксизм-ленинизм таълимотига амал қилган ҳолда бир сафда социалистик қурилиш йўлидан, коммунизм сари олға бораётган халқларимизни бир-бири билан чамбарчас боғловчи қардошлик воситалари янада мустаҳкамланади.

Пролетар, социалистик интернационализмга асосланган ва ўзаро наф келтирадиган Совет—Куба ҳамкорлиги, Фидель Кастро айтганидек, Кубага революцион йўлдан, ўз суверенитетини қарор топтириш, неча асрлар давом этган мустамлакачилик ва янги мустамлакачилик эксплуатацияси келтириб чиқарган иқтисодий қолоқликни тугатиш, янги жамият қуриш йўлидан ғолибона илгари ҳаракат қилиб бориш имконини берди. Кубанинг самимий дўсти ўртоқ Л. И. Брежневнинг сафари самарали ҳамкорлигимизни кучайтириш ва ривожлантиришга жуда катта ҳисса қўшади. Биз бунга аминмиз.

Мен Совет Иттифоқида ва бошқа социалистик мамлакатларда камтар, оддий, дилкаш ва самимий киши — ўртоқ Л. И. Брежнев билан кўп марта учрашганман. Ўртоқ Л. И. Брежнев Кубага келганида, деди Блас Рока, ҳар бир кубаликнинг самимияти ва революцион қардошлик руҳини ҳис этишига аминман. (ТАСС).

МУҲИМ ВОҚЕА

ГАВАНА, 11 январь. (ТАСС). Куба Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Куба хотин-қизлар федерациясининг раиси Вильма Эспин ТАСС ва «Правда» мухбирлари билан суҳбатда бундай деди: Азиз ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Кубага қиладиган визити бутун Куба халқи учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади, халқимиз қардош совет халқига қойил бўлиб, унга чуқур меҳр-муҳаббат туйғуларини изҳор этмоқда.

Бу визит — бениҳоя муҳим воқеадир. Бу бизнинг ватанимиз билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришнинг янги босқичини бошлаб беради. бизнинг муносабатларимиз аввал бошданоқ янги жамият қуриш йўлида бизга илҳом бераётган ғояларнинг муштараклигига асосланади. Бу янги жамиятда ҳар бир инсон ўз қобилиятларини тўла-тўкис намоён қилиши ва ўзининг бахтли келажагини барпо этиши мумкин.

Биргаликдаги кураш жараёнида халқларимиз ўртасидаги мустаҳкам дўстлик доимо кучаймоқда. Дунёни қайта ўзгартириш учун олиб борилаётган жангларда пролетариатнинг қуроли бўлган марксизм-ленинизм идеологияси бизни бирлаштириб турибди. Бизни пролетар интернационализми бирлаштириб турибди.

Мамлакатимиз ишчилари, деҳқонлари, ўқувчилари ва зиёлилари ўртоқ Брежневни жуда қизғин кутиб оладилар. Эркаклар, аёллар ва болалар Ленин ватанининг мард халқига меҳр-муҳаббат, офарин ва миннатдорчилик изҳор этиш истагида яшамоқдалар.

Совет Иттифоқидаги қардошларимиз энг қийин пайтларда, бизнинг ёш революциямиз империализмнинг қутуриб қилган ҳужумларини даф этаётган пайтларда бизга дўстлик қўлини узатганликларини ҳеч қачон унутмаймиз. Совет Иттифоқи берган жуда катта ёрдам бутун халқимизнинг «Ватан ё ўлим» шиори остидаги курашида кўрсатган қатъияти ва матонати билан бирга қўшилиб АҚШдан атиги 90 миль наридаги Латин Америкасининг биринчи ишчи-деҳқон давлатига оғир синовдан ўтиш имконини берди.

Бизнинг мустаҳкам дўстлигимиз чиниқиб вояга етди. Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Революцион ҳукумат Бош министри Фидель Кастронинг СССРга қилган сўнгги визитлари вақтида совет халқи иккала халқ ўртасидаги улуғ қардошлик туйғусини яна бир карра намоён қилиб, бизнинг революциямизга бўлган меҳр-муҳаббатини ва бирдамлигини қайта-қайта намойиш этди.

Ўз халқи, партияси ва ҳукуматининг муносиб вакили — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретарининг Кубага келишини халқимиз завқ-шавқ билан мунтазир бўлиб кутмоқда.

Халқларимиз ўртасидаги мустаҳкам дўстлик алоқаларини шубҳасиз, янада мустаҳкамлайдиган бу учрашувни совет техникасининг ютуқлари туфайли СССРдагилар телевидение орқали кўришлари мумкин бўлади.

Биз кубаликлар шонли Октябрь революциясининг 56 йиллиги муносабати билан Москванинг тарихий Қизил майдонида бўлиб ўтган улуғвор ҳарбий парадни зўр қувонч билан кузатиб турдик.

Орадан бир неча кун ўтгач, оппоқ қор билан қопланган Совет диёрида революция ғалабасининг 15 йиллигини байрам қилган социалистик Куба диёрининг манзараларини телевидение орқали кўриш мумкин бўлди.

Совет халқи Америкадаги биринчи озод мамлакатни ўз телевизорлари экранида тез орада яна кўради ва Куба халқи Советлар мамлакатининг халқига нақадар зўр муҳаббат билан қараётганлигини ҳис этади.

Суҳбат давомида ўртоқ Вильма Эспин Куба хотин-қизлар федерацияси билан Совет хотин-қизлар комитети ўртасидаги муносабатлар ғоят муваффақиятли равишда ривожланиб бораётганлигини қайд этди. У бундай деди: «Икки ўртада бўлиб ўтган ҳамма учрашувлар ва фикрлашувларни айтиб бериш қийин. Биз совет опа-сингилларимизнинг бирдамлиги ва мададкорлигини, улар бизга ҳар қандай ёрдам беришга доимо тайёр эканликларини ҳамиша сезиб турибмиз.

Совет олимлари, педагоглари, врачлари болаларнинг сиҳат-саломатлиги, уларни ривожлантириш ва вояга етказиш проблемалари билан шуғулланадиган ихтисослаштирилган институтни барпо этишда бизга катта ёрдам бердилар. Совет Иттифоқидаги кўпгина дугоналаримиз бизнинг мамлакатимизга келиб, дунёда биринчи социалистик давлат қурувчиларининг қимматли тажрибасини биз билан баҳам кўрдилар. Совет ва Куба ўқувчилари ўртасидаги мустаҳкам алоқалар кенгайиб бормоқда.

Мамлакатларимиз хотин-қизлари ўртасидаги алоқалар жуда мустаҳкам, бу алоқалар муштарак идеалларга, пролетар интернационализми принципларини изчиллик билан амалга оширишга асосланган. Бу эса алоқаларимизнинг пишиқ-пухталиги гаровидир».

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

«БИЗ ЕВРОПА НЕГРЛАРИМИЗ»

«Ёшим 45 да. Озгина пул жамғариш мақсадида 10 йил роса ишладим. Ҳеч нарса орттирмадим. Энди ишдан четлатишди. Ҳаммаси тугади! Мен ўз ватанимда ҳам, бу ерда ҳам ҳеч кимга керак бўлмай қолдим».

Ғарбий Германия автомобиль заводларининг бирида ишлаган испаниялик ишчининг бу сўзлари Америкада чиқадиган «Ньюсуик» журналида босилди. У ҳам мингларча хорижий ишчилар қаторида «ишлаб чиқаришнинг қисқариши» қурбони бўлди.

Кўпгина шарҳловчилар Ғарбий Европада ёқилғи танглиги бошланиши билан, аҳолининг қайси группаси бу инқирознинг қурбони бўлади, деган саволни ўртага ташладилар. Жавоб жуда тез топилди: — «Умумий бозор»нинг «ўнинчи миллати» — келгинди ишчилар. Улар нефть танқислигида ишлаб чиқаришни бошқа соҳага буриб юбораётган корхоналарнинг зарарли химия цехида ишлаётган ва автомобиль заводлари конвейерларида механиқ операция бажараётган ишчиларнинг 30-50 процентини ташкил этади. «Ишлаб чиқаришнинг қисқариши»да «уддабурон хўжайин»лар оддий йўл тутишди. Муаммо чет эллик ишчилар ҳисобига ҳал қилинди.

Ўрта Ер денгизи атрофидаги қишлоқлардан Европанинг индустрлашган марказига «яхши ҳаёт» излаб баъзилар сўққабош, баъзилар оиласи билан учинчи класс вагонда ёки тиқилинч автобусда келишарди, — деб бошлайди, «Ньюсуик» журнали Ғарбий Европа мамлакатларидаги чет эл ишчилари ҳақидаги ҳикоясини.

«Умумий бозор» мамлакатларида ҳар бир ўн олтинчи ишчи чет элликдир», — деб шарҳлайди Американинг бошқа бир «Тайм» журнали. Журнал кейинги учтўрт йил ичида Ғарбий Европа мамлакатларига иш қидириб келганлар сонини 11 миллион деб кўрсатади. Улар ГФР, Франция, Швейцария, Швеция, Бельгия, Голландияга келишади. Биргина Ғарбий Германияга ҳар йили 600 мингдан бир миллионгача ишчилар келади.

Бу хилдаги кишиларнинг ўз юртини ташлаб чиқиб кетишидан бошқа иложи ҳам йўқ. Мана, «Ньюсуик» журнали мухбирига Португалия қишлоқларидан ГФРга келган кекса ишчи нима деди:

«...Ўз юртимизда яшаш шароитимиз жуда оғир эди. Баъзан тамадди қилиш учун ҳеч нарса топа олмас эдик».

Иммигрантлар яшаётган шароит ҳам жуда оғир. Шароит оддий санитария нормаларига ҳам жавоб бермайди. Баъзи «ишбилармон раҳбарлар» ишчилар учун «иссиқ» ўринлар ташкил қилишган. Бундай ўринлар бир корхонанинг ҳар хил сменасида ишлаётганлар учун берилади. Битта ўрин икки кишиники, баъзи ҳолларда уч кишиники ҳисобланади.

«Турар жойимиз жуда аянчли!», — дейди ўз қароргоҳини «Ньюсуик» мухбирига кўрсата туриб жазоирлик ишчи. Тўрт ишчи яшаб турган торгина хонадан заҳ ва кўмир ҳиди анқиб турарди. Печкадан ҳам овқат тайёрлаш, ҳам хонани иситиш мақсадида фойдаланилади. Дераза ўрнида кичкинагина туйнук бор, холос.

— «Мамлакатда «негрлар муаммосини» биз ўзимиз барпо қиляпмиз», — деди гамбурглик журналист. — ГФРдаги чет эллик ишчи — «қора эркси»нинг ўзгинасидир». Худди шу фикрни кельнлик ишчи «Тайм» журнали мухбири билан бўлган суҳбатда яна бир бор таъкидлади: «Бизнинг тенг ҳуқуқли граждан эканлигимиз ҳеч кимнинг фикрига келмаяпти. Иш берувчилар учун биз «иккинчи нав» одамлармиз. Биз Европа негрларимиз, деб айтсак бўлаверади». Иммигрантларнинг норозиликларига Ғарбий Германия маъмурлари қўл силтаб қўя қолишмоқда. Гўёки, чет эллик ишчилар ўта «йиғлоқи ва жанжалкаш» эмиш.

Чет эллик ишчилар турмуш шароитининг оғирлиги улар орасида ҳар хил касалликларнинг тез тарқалишига олиб келяпти. Улар орасида биргина сил касаллиги билан хасталаниш маҳаллий аҳолига нисбатан беш марта кўп учрайди. Хасталарга моддий ёрдам кўрсатилмаётир, улар ноилож ўз юртларига қайтишга мажбур бўлмоқдалар.

А. ПРОВОВ, (АПН).

ТОГО ВА ЗАНЗИБАРНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМЛАРИ

Того халқи республика байрами — Озодлик кунини тантанали байрам қилди. Генерал Этьен Эйадема раҳбарлик қилаётган ҳукумат етти йил мобайнида мамлакат ҳаётида сезиларли ўзгаришларни амалга оширди. Мамлакатнинг иқтисодий аҳволи анча яхшиланди, савдо-сотиқ ривожланмоқда.

Ҳукумат чет эл компанияларининг фаолиятини назорат қилишни тобора кучайтирмоқда.

Того Республикаси асосан аграр мамлакатдир. Буни ҳисобга олган ҳокимият мамлакатда асосан қишлоқ хўжалигини тараққий эттиришга алоҳида эътибор бермоқда. Айниқса бу ерда кадрлар тайёрлаш проблемасига катта эътибор берилмоқда. Бу соҳада ёш республикага Совет Иттифоқи яқиндан ёрдам бермоқда. Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларида ҳозирнинг ўзида ўнларча врачлар, педагоглар, геологлар ҳамда инженерлар таълим олиб, ўз мамлакатларига етук мутахассис бўлиб қайтдилар.

Того халқаро майдонда Африкада миллий-озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш позициясида туриб, португалиялик мустамлакачиларнинг ҳамда Жанубий Африка ирқчиларининг шунингдек, Исроилнинг Яқин Шарқдаги босқинчилик сиёсатларини қатъий қораламоқда.

* * *

Занзибар халқи султон режимини улоқтириб ташлаган революциянинг ўн йиллигини кенг нишонлади.

Революциядан кейинги ўн йил давомида Танзаниянинг орол қисми бўлган Занзибар Республикаси иқтисодий, социал ва маданий соҳаларда анча муваффақиятларни қўлга киритишга муваффақ бўлди. Шу кунларда занзибарликлар революция қўлга киритган ютуқларни тобора мустаҳкамлаб, социалистик жамият қурилиши йўлидан олға томон бориш учун курашмоқдалар.

Занзибар оролида чуқур ўзгаришлар юз бермоқда. Бу ерда банклар ҳамда йирик феодалларга қарашли ерлар национализация қилинди. Ички ва ташқи савдо давлат қўлига ўтди. бепул медицина хизмати ҳамда билим олиш жорий этилди. уй-жой қурилиши кенг авж олдириб юборилди. Кейинги вақтларда 20 минг аҳоли замонавий квартираларга кўчиб ўтди. Мамлакатда саноатни ривожлантиришга ва қишлоқ хўжалигини механизациялашга кўпроқ эътибор берилмоқда. шаҳарни реконструкция қилиш ишлари олиб борилмоқда, денгиз портини кенгайтиришга аҳамият берилмоқда. Республика байрами арафасида шаҳар аэропортини реконструкция қилиш ишлари тугалланди.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ҒАРБДА ВАЛЮТА БЎРОНИ

Ғарбнинг валюта бозорларида ўтган ҳафта ичи ҳақиқий бўрон бошланди. Капиталистик дунёдаги энг ишончли валюталардан бири ҳисобланиб келган япон иенасининг қадри тушиб кетганлиги шу бўроннинг бошланишига сабаб бўлди. Ғарбий Европада эса занжирсимон реакция бошланиб, кўпгина валюталарнинг, шу жумладан Ғарбий Германия маркаси каби барқарор валютанинг ҳам қадри пасая бошлади. Инглиз фунт стерлинги ўзининг бутун тарихи давомидаги энг паст даражага тушиб қолди. Иккинчи томондан долларнинг қиммати кўтарилди, шу сабабли валютафурушлар шоша-пиша Америка валютасини кўплаб сотиб ола бошладилар.

Етакчи капиталистик мамлакатлар валюталарининг вақтинчалик стабиллашиш даври дарҳол тугаб, яна валюта жанги бошланаётганлиги равшан бўлиб қолди. Бироқ аҳвол анча ўзгарди: бундан аввалги «валюта васвасаси» Америка долларининг беқарорлиги сабабли келиб чиққан бўлса, бу сафар у ўзининг икки марта қадрсизланиши натижасида бой бериб қўйган позицияларини анчагина тиклаб олди. Бунинг боиси шуки, Қўшма Штатлар ўзининг иқтисодий позицияларини маҳкамлаб олишга муваффақ бўлди, айни вақтда унинг Ғарбий Европадаги асосий рақобатчилари ва Япониянинг позициялари анча заифлашди. АҚШ пулнинг қадрсизланиш суръатларини Ғарбий Европа мамлакатларига нисбатан бир мунча пасайтиришга эришди.

Ҳозир капиталистик дунёни ларзага солиб турган ёқилғи танглиги ҳам муҳим роль ўйнади. Бу танглик Ғарбий Европа ва айниқса Японияга нисбатан АҚШга камроқ таъсир қилди, чунки Ғарбий Европа билан Япония Яқин Шарқдан нефть етказиб берилишига деярли батамом қарам бўлиб қолганлар. Бунинг устига Американинг нефть қазиб олиш ва тақсимлашнинг жуда катта ҳиссасини назорат қилиб турган монополиялари ёқилғи танглигидан фойдаланиб, мўмай фойда ундириб олмоқдалар.

Валюта уруши яна бошланганлиги АҚШ билан унинг ғарбдаги шериклари ўртасидаги зиддиятларни баттар кескинлаштириши ва аввало савдо-сотиқ соҳасидаги урушни ва хом ашё, айниқса нефть манбалари учун курашни кучайтиришга олиб боради. Худди шу ҳафта ичида Франция Саудия Арабистонидан нефть етказиб бериш тўғрисида шу мамлакат билан битим тузганлигини эълон қилди. Иккинчи томондан, Қўшма Штатлар қулай фурсатдан фойдаланиб, халқаро нефть бозорида ўз монополияларининг ҳукмронлик мавқеини мустаҳкамлаб олишга уринмоқда.

Капиталистик дунёнинг валюта системасини ислоҳ қилиш тўғрисида 17 январда Римда бошланиши лозим бўлган музокараларнинг янги босқичи валюта жанжали сабабли хавф остида қолди.

Умуман олганда валюта урушининг бу сафарги жазаваси капиталистик дунё экономикасининг аҳволи бетайин эканлигини, бу экономика тузалмас валюта-молия дардига ва инфляцияга мубтало бўлганлигини яна бир карра намойиш қилди.

ГВИНЕЯ-БИСАУ БИЛАН БИРДАМЛИК

Конакрида Африка бирлиги ташкилотининг муҳим органларидан бири — мудофаа масалалари билан шуғулланувчи комиссиянинг кўчма сессияси очилди. Африка бирлиги ташкилотига аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳарбий вакиллари мамлакатни Португалия мустамлакачилари зулмидан узил-кесил озод этиш ишида Гвинея-Бисау халқига ёрдам беришга доир конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш, шунингдек Африкада тинчлик ва хавфсизликни таъминлашнинг бир қанча умумий проблемаларини муҳокама қилиш учун Гвинея пойтахтига тўпланишди.

Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг ноябрда бўлиб ўтган фавқулодда сессиясида шу сессияни Гвинея-Бисау чегарасига бевосита яқин жойда ўтказишга қарор қилинган эди, ўша сессияда Гвинея-Бисау Африка мустақил давлатларининг ҳамдўстлигига аъзо қилиб олинган эди.

Африка қитъасидаги энг ёш давлат — Гвинея-Бисау Республикаси Африканинг Атлантика соҳилидаги ана шу кичик мамлакат территориясида 10 йилдан ошиқ вақтдан бери ловиллаб турган озодлик уруши алангасида туғилди. Гвинея ватанпарварлари Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партияси раҳбарлигида ҳозиргача мамлакат территориясининг тўртдан уч қисмидан кўпроғини озод қилдилар.

Ўтган йилнинг 24 сентябрида Гвинея-Бисау мустақил давлат деб эълон қилингандан кейин 70 дан ортиқ давлат, шу жумладан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар уни танидилар.

Ҳозир Гвинея-Бисау халқи олдида эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва мамлакатни Португалия мустамлакачиларидан батамом озод қилиш вазифаси турибди. Португалияга НАТО мамлакатлари ёрдам бераётганлигини, Португалия ҳарбийларини қурол-яроғ ва молиявий маблағ билан таъминлаб турганлигини ҳисобга олганда, бу — осон вазифа эмас. Шу сабабли Африкадаги мустақил давлатлар мустамлакачиларга ва уларнинг гумашталарига ўзларининг коллектив куч-ғайратларини қарама-қарши қилиб қўйишга қарор бердилар. Гвинея Президенти Секу Туре Конакридаги сессияни очиш вақтида сўзлаган нутқида қитъани мустамлакачилик ва ирқчиликдан узил-кесил озод қилиш учун курашда мустақил Африка мамлакатларининг бирлиги Африканинг асосий қуроли бўлиб қолиши лозим эканлигини таъкидлади.

ПЕКИННИНГ ИККИЮЗЛАМАЧИЛИГИ

Янги йилнинг бошларида Япония ташқи ишлар министри М. Охира Пекинга сафар қилди. Унинг Хитой раҳбарлари билан ўтказган музокаралари натижасида Япония—Хитой савдо битими имзоланди.

Аммо, шундай бўлса ҳам, Япония министрининг ХХРга қилган визити Токиодагилар билан Пекиндагилар умид қилган ҳамма натижаларни бермади. Чунончи, иккала мамлакат ўртасида самолётлар қатновини йўлга қўйиш тўғрисида белгиланган битимга эришилмади. Тайвань масаласи хусусидаги ихтилофлар бу сафар ҳам тўсқинлик қилди.

Гап шундаки, Япония чанкайшичилар билан дипломатия муносабатларини узган бўлсада, бироқ у билан савдо-сотиқ, иқтисодий, маданий алоқаларни ва бошқа алоқаларни сақлаб қолиш билангина чекланмасдан, бу алоқаларни доимо ривожлантирмоқда. Япония билан Тайвань ўртасидаги товар обороти бултур 2 миллиард доллардан ошиб кетди. Ўтган йил давомида 400 мингдан ортиқ япон туристи, шунингдек парламентнинг ҳукмрон либерал-демократик партиядан сайланган ўнлаб аъзолари Тайванга бориб келишди. 1950 йилдаёқ тузилган битимга мувофиқ Токио билан Тайбей ўртасида очилган авиация йўлида самолётлар қатнаб турибди.

М. Охиранинг Пекинга қилган визити натижалари Хитой раҳбарларининг иккиюзламачилигини ва риёкорлигини яна бир карра фош қилди. Бу раҳбарлар «икки Хитой»нинг мавжудлигига қарши оғиз кўпиртириб гапирсалар ҳам, амалда Япония чанкайшичилар билан кенг кўламда алоқа қилаётганлигини кўриб кўрмасликка ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозирча Пекин ҳалиги важни кўрсатиб, Япония билан самолётлар қатнови тўғрисида битим тузишдан бош тортмоқда. Бироқ, Япония расмий кишиларининг айтишича, агар Япония томони бирон-бир илож топса, Токио—Тайбей авиация линияси сақланиб қолган тақдирда ҳам Пекин раҳбарлари, афтидан, бундай битимни тузишга рози бўладилар. Шу муносабат билан ҳозир Токиодагилар «хусусий компания» тузиб, шу линияни унинг қарамоғига топшириш тўғрисида гапира бошладилар.

Ҳозирги Япония—Хитой музокаралари Хитой раҳбарлари Советларга қарши жазавани авж олдираётган бир пайтда ўтганлигини таъкидлаш керак. Хитой очиқдан-очиқ иғвогарона баёнотлар бериб ва Японияни шимолдан бўладиган афсонавий «хавф» билан чўчитиб, Япония—Совет муносабатларини нормаллаштиришга халақит беришга кўпдан бери уриниб келмоқда. ХХР ташқи ишлар министри Цзи Пэн-фэй Охира Пекинда бўлган вақтда Совет Иттифоқи «жаҳонга ҳукмрон» бўлишга интилмоқда, деган уйдирмаларни яна такрорлади, Хитой—Япония дўстлиги жамиятининг раиси Ляо Чэн-чжи эса Япония—Хитой музокаралари тугаган куннинг эртасига Япония социалистик партиясининг делегацияси билан суҳбатда: «Совет Иттифоқи Япония билан Хитой ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантиришнинг энг катта тўсиғидир» деган гапни айтди.

Пекин ташқи сиёсат соҳасида гиж-гижловчи, иккиюзламачилик позициясида турганлигини унинг ишлари кўрсатмоқда. Аммо барча мамлакатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш тарафдори бўлган Япония жамоатчилигининг кенг доиралари бундай позицияни қўллаб-қувватламаётир.

ГРЕЦИЯДАГИ РЕПРЕССИЯЛАР КУЧАЙМОҚДА

Ноябрь ойи охирларида Грецияда тўнтариш қилган генераллар хунтаси мамлакатда янада шафқатсиз ҳарбий диктатурани ўрнатмоқда. Греция шаҳарларининг ишчилар яшайдиган маҳаллалари полициячилар ва айғоқчиларга тўлиб кетди. Олий ўқув юртларида ғалаёнлар бўлишига йўл қўймаслик учун студентлар муддатидан аввал қишки каникулга тарқатиб юборилди. Режим душманлари қидириб, тутиб олинмоқда. Коммунистлар ва бошқа тараққийпарвар арбобларгина эмас, улар билан бирга буржуа оппозициясининг вакиллари ва ҳатто ҳарбийлар ҳам таъқиб этилмоқда. Январнинг дастлабки кунларида қуролли кучларда иккинчи тозалаш ўтказилди. Мамлакатни олти ярим йил идора қилган собиқ президент полковник Пападопулосга тарафдор бўлган яна 20 генерал армиядан бўшатилди. Собиқ президент хўжакўрсинга «либерал» сиёсат ўтказишга урингани ва парламент сайлови ўтказишни ваъда қилганлиги учун генераллар хунтаси уни ағдариб ташлади. Ҳокимият тепасига келган генераллар парламент сайловини матбуотда, радио эшиттиришида ва телевидение кўрсатувларида ҳатто тилга олишни ҳам махсус фармон билан таъқиқлаб қўйдилар.

Мамлакатнинг янги ҳукмдорлари ўз баёнотларида йирик капитал манфаатларини ҳимоя қилмоқчи эканликларини таъкидламоқдалар. Масалан, президент генерал Гизикис хусусий соҳибкорлик «давлат йўли билан қўллаб-қувватланади» деб айтди.

Армия назорати остидаги оммавий ахборот воситалари янги хунтани кўкларга кўтариб мақтаб, у «миллатни анархокоммунизмдан сақлаб қолди» деган гапларни ёзмоқда ва айтмоқда. Ҳарбий маъмурлар грекларга тез-тез футбол ўйинларига, кўнгил очар томошаларга бориб туришни ва сиёсат тўғрисида ўйламасликни тавсия қилмоқда.

Маъмурларнинг измига юрмаган ёки уларнинг ҳаракатларига норозилик билдирган кишилар турма ва қамоқ лагерига ташлаш билан чўчитилмоқда. Янги йил арафасида Эгей денгизидаги кичиккина Юра оролидаги қамоқ лагери яна очилди. Бу қамоқхона 1969 йилда жаҳон жамоатчилигининг норозиликлари таъсири остида тугатилган эди. Ҳозир у ерга, ана шу ажал оролига яна сиёсий маҳбуслар юборилмоқда.

Е. ЕГОРОВ, Г. СКОБЕЛЕВ, М. ЯКОВЛЕВ, Д. ДИМОВ, (ТАСС).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон компартияси 50 йил

СОЦИАЛИСТИК ШАҲАРЛАРИМИЗ

ЧИРЧИҚ

Кимёгарлар, машинасоз ва металлурглар, энергетик ва қурувчилар шаҳри Чирчиқ Ўрта Осиёдаги социалистик шаҳарларнинг тўнғичидир. Чирчиқ шаҳрининг барпо қилинганига бу йил 40 йил тўлади. 1934 йил 1 май куни шаҳар [illegible] бино ўша даврда меҳмонхона бўлиб, ҳозир Чирчиқ индустриал техникуми жойлашган.

Чирчиқда Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли электрохимия комбинати, қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Чирчиксельмаш» заводи, «Ўзбекхиммаш», трансформатор заводлари, қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати, 160-қурилиш тресті сингари йирик саноат корхоналари бор. Шаҳарда пойафзал, тикувчилик, кондитер фабрикалари, гўшт комбинати, нон заводи сингари енгил ва озиқ-овқат корхоналари ҳам мавжуд.

Шаҳар саноати тўққизинчи беш йилликнинг [illegible] 461 киши 1975 йил ҳисобига, 268 ишчи ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширмоқда.

Шаҳарда уй-жой қурилиши, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Фақат ўтган 1973 йилда 39 минг квадрат метр турар-жой би[illegible]

[illegible] курсатиш методи асосида ишламоқда. Ўтган 1973 йилда умумий сатҳи 900 квадрат метр бўлган 6 та магазин, 790 ўринли 9 та умумий овқатланиш корхонаси ишга туширилди.

Шаҳардаги 15 та даволаш муассасаларида 1265 та койка бор. 290 врач, 900 дан зиёд ўрта медицина ходимлари хизмат қилмоқда. Ҳозир янгидан 240 ўринли болалар касалхонаси, металлурглар посёлкасида дорихонанинг янги биноси қурилмоқда.

25 та умумий таълим мактабларида 22 минг бола ўқимоқда. 7 та ишчи-ёшлар мактабларида 2560 ёш ишчи ишлаб чиқаришдан аж[illegible] 53 та мактабгача болалар муассасаларида 9330 бола тарбияланмоқда.

Шаҳарда Тошкент политехника институтининг кечки филиали, Автоматика тажриба-конструкторлик бюроси, 4 та илмий-текшириш, лойиҳалаш ва малака ошириш марказий институтларининг фили[illegible]

[illegible]

М. МИРАЗИМОВ,
Ўзбекистон КП Чирчиқ шаҳар комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири.

Суратда: Чирчиқдаги маъмурий бино.

И. Глауберзон фотоси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

[illegible] УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Ҳаво билан савдо қилувчи (телеспектаклнинг 1-2 серилари).

АХБОРОТ

ЛЕНИНГРАДДАН ХАТ

«МУЗИКАЛИ» ҚУТИЛАР

Яқинда яшик ортилган юк машиналари чолғу асбоблари заводидан «Москва» вокзали томон йўл олди. Яшик-қутиларга — Тошкент, Самарқанд, Ангрен, Урганч каби сўзлар ёзилган. Завод коллективи «оқ олтин» ўлкасидан олган буюртмасини адо этди. Чолғу асбоблари ясаш усталари Л. Ковирин билан А. Соколовлар қўлидан чиққан маҳсулотлар юқори баҳо олиб келяпти.

ҚУЛАЙ ВА АРЗОН

«Союзводоканалпроект» институтининг илмий ходимлари шўр ва кўлмак сувларни ичимли сувга айлантирувчи махсус қурилма кашф этишди. Янги қурилма Ўзбекистоннинг навқирон шаҳри Навоий шаҳрида фойдаланишга мўлжалланган.

— Бундай ўзига хос муаммони ҳал этиш, — дейди мазкур институтнинг Ленинград бўлими бош инженери Д. Шуб, — катта аҳамиятга эга. Муҳими иқтисод қилиш имконияти бор. Гап шундаки, ҳар қандай сувни қайта ишлашда махсус коагулент-моддадан фойдаланилади.

Мутахассисларимиз унинг ўрнига оддий ҳаводан фойдаланиш мумкинлигини ҳал этдилар. Маълум бўлишича ҳаво шарчалари турли хил ифлосликларни тозалашда жуда қўл келаркан.

Р. СОБИТОВ.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ВОЛЕЙБОЛ

УЧИНЧИ МАВСУМ

Мамлакатимизда бугун олий лига вакиллари — волейболчилар чемпионатига старт берилади. Волейболчи-қизлар мусобақасида Тошкентнинг «Автомобилист» командаси бу йил учинчи марта республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилади.

Мамлакат чемпионатида кучли деб ҳисобланган 12 коллектив мусобақага киришади. Москванинг «Динамо», ЦСКА, «Локомотив», Ворошиловграднинг «Искра», Бокунинг «Нефтчи», Киев, Одесса шаҳарларининг «Буревестник» командалари ҳамда ленинградлик спартакчилар билан студент-спортчилар СССР чемпиони деган шарафли ном учун ўз маҳоратларини ишга соладилар. Шунингдек, олий лигачилар сафида «Автомобилист» (Донецк), «Уралочка» (Свердловск) коллективлари биринчи марта «имтиҳон»дан ўтадилар.

Республикамизда спортнинг волейбол турини ривожлантиришга ва оммалашувига катта ҳисса қўшиб келаётган «Автомобилист» командаси қизлари мавсумга пухта ҳозирлик кўрдилар. Улар бўлажак учрашувларга ҳар томонлама шайланиб туришибди. Маълумки, командамиз ўтган мавсумда ленинградлик спартакчилар билан 7-8 ўринларни ўзаро баҳам кўрганди. Гарчанд бу муваффақиятли саналса-да, қизларимизнинг кўнгиллари тўлмади. Улар галдаги чемпионатда тағин ҳам юқорироқ ўринларни забт этиш учун куч сарфламоқчилар.

Мавсумга тайёргарлик ташкилий жиҳатдан намунали уюштирилди. Машқлар давомида қўш олимпиада чемпиони Вера Дуюнова капитанга хос фазилатларини намойиш қилиб, дугоналарига бош-қош бўлди. Командада Вера сингари номдор волейболчилардан Любовь Лепилина ва Клавдия Лисенколар ҳам бор. Спорт муҳлислари бу маҳоратли спортчиларга ҳам катта умид боғлашган. Мавсумга тайёргарлик машқлари Туркистон ҳарбий округи спорт базасида олиб борилди. Ўтган йилнинг ноябрида Тошкентда ўтказилган «Спартак» кўнгилли жамияти Марказий совети биринчилиги учун курашда «Автомобилист»нинг ҳам иштирок этиши чемпионатга тайёргарликнинг муҳим босқичи бўлди. Команда устозларини мамнун этгани, мазкур мусобақада бир қанча ёшларнинг ҳар жиҳатдан синаб олинганлигидир. Жумладан Елена Петрунина, Любовь Шульга, Елена Неживих, Зоя Панара сингари ёшлар тренерлар ишончини оқлашди. Тула ва Рига шаҳарларида ўтган касаба союз командалари турнирида волейболчиларимиз мавсумга тайёргарликнинг яна бир ўзига хос босқичини ўташди. Команда раҳбарлари составни ўзил-кесил аниқлаб олишди.

«Автомобилист» қизлари мамлакат чемпионати мусобақаларини Ворошиловград шаҳрида бошлайдилар. Бу ерда волейболчиларимиз «Динамо» (Москва), «Буревестник» (Киев), «Автомобилист» (Донецк), «Уралочка» (Свердловск) коллективлари билан учрашадилар. Чемпионат календарида шунингдек майдон эгалари «Искра» командаси билан ўзаро куч синашиши ҳам қайд қилинган. Қолган 6 команда учрашувларни бошқа шаҳарда ўтказади.

«Автомобилист» аъзолари орасида бир мунча ўзгаришлар ҳам бор. Янги мавсумда команда шарафини СССР да хизмат кўрсатган спорт мастери Вера Дуюнова, спорт мастерлари Людмила Величко, Наталья Рагулина, Клавдия Лисенко, Любовь Лепилина, Надежда Макушкина, Ольга Крашкова ҳамда Людмила Пермяковалар ҳимоя қиладилар. Бу сафар Е. Шафенкова, Л. Ишмаева, А. Тишкевич, Г. Талерчик сингари ўйинчиларни мухлислар команда составида кўрмайдилар. Уларнинг ўрни Л. Шульга, Е. Петрунина, З. Панара, Е. Неживих каби қобилиятли ёшлар билан тўлдирилди. Волейболчилар коллективига учинчи мавсумда ҳам республикада хизмат кўрсатган тренерлар Ададий Израилов ва Анатолий Лопатинлар раҳбарлик қиладилар. Волейболчиларимиз мавсум охирида энг кучлилар қаторидан жой олишни аҳд қилишган.

М. КАРИМОВ.

ЙЎЛБАРС ТУТУВЧИЛАР

Уссури тайгасида совет ва чет эл ҳайвонот боғлари ва цирклари учун ёввойи ҳайвонларни тутиш мавсуми бошланди. Преморьедан қоплон ва харзи (Узоқ Шарқ тулкиси) тутиб жўнатилди. Дальнереченскдаги қабул базасига дастлабки буғулар ва тўнғизлар тутиб келтирилди. Бу ҳайвонлар РСФСР Европа қисми билан Кавказ ўрмонларига кўчиришга аталган. Сахалин оролидаги ўрмонларга қўйиб юбориш учун 10 та гўзал кийик тутиш, шунингдек ҳайвонот боғлари учун Ҳимолай қора айиқлари тутиш мўлжалланади.

Ҳар йили ўлкада 200 тагача ҳайвон тутилади. «Дальнереченск» ва «Красноармейский» хўжаликларининг овчилари асосан шу иш билан шуғулланади. Хўжалик коллективлари ёзда ва кузда Уссури тайгасида ёввойи мева, қўзиқорин, доривор ўт ва илдизлар тайёрлаш билан шуғулланадилар, қишда эса мўйнабоп ҳайвон овлайдилар ва турли ҳайвонларни тутадилар. Доимо ҳайвон тутиш билан шуғулланувчи «ихтисослашган» бригадалар пайдо бўлди. Масалан, тажрибали изчи И. Т. Трофимов бошлигидаги йўлбарс тутувчилар коллективининг донғи бутун мамлакатга ёйилган. У 50 дан ортиқ йўлбарс тутган кишидир.

И. ПАЛАТОВ,
(ТАСС мухбири).

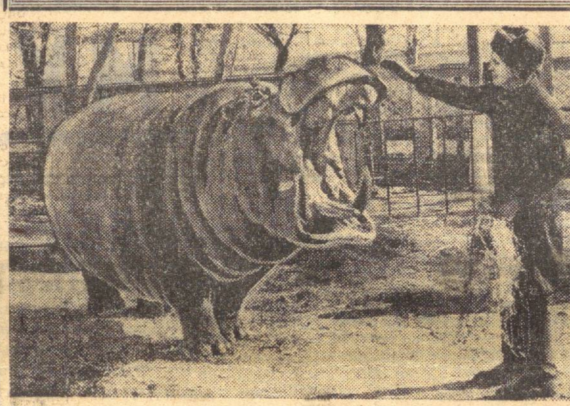

ТЕРМИЗ мамлакатимизнинг энг жанубий шаҳарларидан ҳисобланади. Бу ерда ҳарорат қишда ҳам иссиқ келиши туфайли жаҳоннинг турли мамлакатларидан келтирилган ҳайвонлар бу ернинг шароитига тезроқ мослашади. Амударё соҳилидаги бу ҳайвонот боғига янги «меҳмон»лар келтирилди. Суратда: 6 тонна оғирликдаги бегемот.

А. Усмонов фотоси, (ЎзТАГ).

КИНО

Севги анатомияси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», (жуфт соатларда), «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», САНЪАТ САРОЙИ» (кундуз ва кечқурун).

Қонли тош — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаводаги саргузаштлар — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Сангам — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Чорбоғдаги саргузаштлар — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Мозандарон шери — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қора капитан — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Ҳур қизлар — (11.00, 14.00, 17.10, 20.15). **Шпессартдаги ажойиб дамлар** (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун) — «ДРУЖБА».

Тоғлар чорлайди — «СПУТНИК» (11.00, 12.00).

БУТУНИТТИФОҚ ДАВЛАТ ЙЎЛЛАР ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИНГ ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ
Вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Йўлларни сақлаш ва ремонт қилиш лабораторияси — мудири, катта ва кичик илмий ходимлар.

Конкурсда фан докторлари ёки кандидатлари ҳамда илмий ишлар ва ихтиролари бўлиб, катта ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган юқори малакали мутахассислар қатнаша оладилар.

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

ҲУЖЖАТЛАР: 700041, Тошкент шаҳар, Академик Морозов кўчаси, 49-уйга юборилсин.

СОТҚИНЛИК ЙЎЛИ

ССРнинг халқаро обрў-эътибори ва нуфузи, КПССнинг ленинча ички ва ташқи сиёсати муваффақиятларига халқаро империалистик реакция ва унинг идеологик малайлари қутуриб ҳужум қилмоқдалар. Бу — ёш Советлар мамлакатига қарши интервентларнинг армиясини юборганларнинг, уни қамал қилиб бўғиб ташлашга уринганларнинг, фашист галаларни Советлар мамлакатига қароқчиларча босқин қилишга юборганларнинг, бизга қарши узоқ йиллар давомида «совуқ уруш» олиб борганларнинг, эндиликда эса кескинликни юмшатишга қарши чиқиб, халқлар ўртасига адоват уруғларини сочиб, жаҳон ривожини тескари буриб юборишга яна интилаётганларнинг қутуриб қилаётган ҳужумларидир. Бу — эрксевар халқларга қарши фитналар ва ғаламисликлар ташкил этаётганларнинг, қонхўр Чили хунтаси жаллодларини, фашист ва ирқчи диктаторларни зўр бериб боқиб семиртирганларнинг, халқлардаги озодликка ва миллий мустақилликка бўлган хоҳиш-иродани шафқатсиз террор ёрдамида оёқости этаётганларнинг қутуриб қилаётган ҳужумларидир.

Империалистик реакция социализмга қарши мафкуравий курашда сохтакорликкача ва туҳмат-бўҳтонгача бўлган ҳар қандай воситалардан ҳазар қилмаётир.

Кейинги кунларда буржуа матбуоти А. Солженицинннинг «Гулаг ороллари» деб аталмиш навбатдаги туҳмат асари ғарбда эълон қилиниши муносабати билан Советларга қарши шовқин-суронни авж олдириб юборди. Кўп йиллардан бери совет халқига душман бўлган чет эл нашриётлари билан ҳамда матбуот органлари, шу жумладан оқ муҳожирларнинг матбуот органлари билан ҳамкорлик қилиб келаётган муртаднинг номи яна разил антикоммунистик пропаганда оқими юзида қалқиб кўриниб қолди.

У ерда, чет элда Солженицин совет ижтимоий тузумига қарши, бизнинг халқимизга қарши қаратилган ўзининг бир неча асарини эълон қилди. «Биринчи даврада» ва «Рак [illegible] социалистик ғалабаларимизни рад этди. Совет жамияти асосларининг ўзини шубҳа остига қўйди. Солженициннинг «Ўн тўртинчи йил августи» деб аталган ва биринчи жаҳон урушининг бошланишига бағишланган романи ҳам социализмга қарши қаратилгандир. Бу романда тарихий ҳақиқатни ҳам, бадиий ҳақиқатни ҳам топиб бўлмайди. Унда битта, мутлақо муайян турдаги тенденция ҳукмронлик қилади. Солженицин революционерларга қарши, социалистик революцияга қарши чиқади. Аммо у Кайзер қўшинлари тўғрисида тилёғламалик қилиб ёзади, уларнинг генералларини ва офицерларини кўкларга кўтариб мақтайди. Илгари у революциядан аввалги ҳамма нарсани совет тузумидан устун қўйиб, зўр бериб мақтар эди, Бу ўринда эса милитаристик-пруссча нарсалар русча нарсаларга ибрат қилиб кўрсатилади. «Ўн тўртинчи йил августи» романи Ватанга зид, халққа қарши асардир, унда катта заминдорнинг меросхўри бўлган авторни ҳамма ворислик имтиёзларидан ва мол-мулкидан маҳрум қилган революциядан «алами» яққол сезилиб турганлиги бу асарнинг ўзига хос хусусиятидир.

«Ўн тўртинчи йил августи» романида помешчик-капиталистик тартибларнинг тарафдори, Ватанга нисбатан хиёнат қилиб бўлсада, буржуа тузумини қайта тиклашга интилувчи кадетлар идеологиясининг тақлидгўйи бўлмиш Солженициннинг сиёсий платформаси равшан намоён бўлган.

«Ғолиблар базми» деган шеърий пьеса ҳам Солженициннинг қаламига мансубдир. Бу пьеса чет элга юборилган бўлса ҳам, у ерда эълон қилингани йўқ, чунки Солженициннинг ўзи уни чоп этиш мақсадга мувофиқ эмас, деб шу пайтгача айтиб келди.

Ўз-ўзидан равшанки, бу ҳолни пьесанинг бадиий ночорлиги билан изоҳлаб бўлмайди, чунки совет тузумига туҳматдан иборат бўлса бас, деб ҳар қандай энг паст савияли асарни ҳам эълон қилаверадиган антисоветчилар учун бадиийлик мезони ҳеч қандай аҳамиятга эга эмас. [illegible] бирга совет халқининг қаҳрамонларини, ўз қони билан ва ўз жони билан инсониятни фашистларга қул бўлиш хавфидан омон сақлаб қолган Совет Армияси жангчиларини бадном қилишга ва камситишга урунувчи ҳаддан ташқари аҳлоқсиз бир зот сифатида ғоят очиқ-ойдин фош қилиб қўяди. Айни вақтда пьесада фашизмга ёлланган власовчилар тўғрисида ошкора меҳр-муҳаббат билан гапирилади ва гитлерчилар власовчиларнинг шайкаларини жуда кечикиб туза бошлаганликлари тўғрисида афсус-надомат изҳор этилади. Солженицин власовчиларни Россияни большевизмдан «халос қилишга» қодир бўлган куч, деб ҳисоблаган эди.

Солженицин ҳаётимиздаги энг табаррук ва муқаддас нарсаларни таҳқирлайди, халқимизнинг энг яхши ўғил ва қизлари — Александр Матросов ва Зоя Космодемьянскаяларнинг хотирасини ҳақоратлайди. Ҳатто энг ашаддий антикоммунистлар ҳам фашизмга қарши курашда жонларини қурбон қилган кишиларга нисбатан бу қадар ҳаёсизлик қилишга камдам-кам ботинадилар.

Энди Солженицин «Гулаг ороллари» деган навбатдаги асарида пьеса қаҳрамони тилидан эмас, балки ўз номидан гапириб, гитлерчилар асоратга солинган халқларга гўё «марҳаматли» ва «илтифотли» бўлган эдилар, Совет Армияси жазо батальонларини ишга солиш туфайли Сталинград жангида ютиб чиқди, деган гапларни айтмоқда. У «Ғолиблар базми»да бўлгани каби фашизмга қарши курашда совет халқи берган қурбонларни яна таҳқирлайди, власовчилар ва бандерчиларнинг жиноятларини оқлаб кўрсатади. «Дунёда рус бўлишдан ҳам ёмон нарса йўқ эканлигини бу уруш умуман бизга очиқ-равшан кўрсатди» деб валди[illegible] башарти империалистик реакция кучларининг дидига ёқадиган тарзда ҳаёсизларча тўқилган сохтакорликлар билан тўлиб-тошмаганида эди, уни давосиз дардга мубтало бўлган инсон ақлининг маҳсули, деб аташ мумкин булур эди. Мазкур асар қурилаётган янги жамиятга коммунистларни, революцион ишчиларни ва деҳқонларни отган ва осганларнинг, контрреволюциянинг қора ишини жон-жаҳди билан ҳимоя қилганларнинг кўзи билан қаровчи кишининг ўзини ҳаддан ташқари шармандаи шармисор қилганки, бу нарса китобнинг китобхон эътиборини жалб қиладиган бирдан-бир хусусиятидир.

Жамиятимизнинг реал ҳаёти билан ҳар қандай алоқадан маҳрум бўлган ана шу ички муҳожирнинг маънавий жиҳатдан юзтубан кетиш мантиқи ана шундай, унинг руҳий қашшоқлик ўлчови ана шундай.

В. И. Ленин ўз вақтида капиталистик дунё олдида тиз чўкадиган сиёсатдонларни жуда боплаб қуйидагича аниқ таърифлаган эди: «Сизнинг озодлик ва демократия ҳақидаги сўзларингиз — ясама безак, ёд қилиб олинган сафсата, расм бўлиб қолган гап сотиш ёки мунофиқдир. Бу — бўяма ниқобдир. Сизларнинг ўзларингиз эса — ўтакетган мунофиқлардирсиз. Бутун вужудингиз пасткашликдан иборат, сизнинг бутун билимдонлигингиз, маданийлигингиз ва маърифатлилигингиз учига чиққан сотқинликнинг бир хилигинадир. Чунки сиз ўз вужудингизни сотасиз ва сотганингизда ҳам фақат муҳтожликдангина эмас, балки «санъатга ишқивоз» бўлганингиз учун сотасиз! (В. И. Ленин, Асарлар, 13-том, 43-44-бетлар).

Солженициннинг итоатгўй хизматидан фойдаланаётган реакцион доиралар ўзларининг узоқни кўзлов[illegible]ришга, ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётган жаҳон социализмига зарар етказишга, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик ишига путур етказишга уринишдан иборат.

Бироқ, Солженицинга зўр бериб хушомадгўйлик қилиб уни мақтаётган ғарбдаги жаноблар бу қадар пасткаш машғулот ёрдамида биронбир манфаат кўра олишлари амри маҳол. Бу кимсанинг ҳам ахлоқий, ҳам сиёсий разиллиги ва пасткашлиги жуда равшан кўриниб турибди. Қадим замонларда айтилган «ҳатто сотқинларнинг хизматидан баҳраманд бўлган кишиларнинг ўзлари ҳам шу сотқинлардан нафратланадилар» деган сўзларни бу ерда эслатиб ўтиш ўринли бўлади. Шундай бўлиб келган ва шундай бўлади.

Маълумки, совет жамоатчилиги, Ёзувчилар союзи Солженицинннинг совет граждани деган номга доғ туширувчи бундай феъл-атворига йўл қўйиб бўлмаслигидан уни неча марталаб огоҳлантирган эдилар. Аммо Солженицин бу гапларга қулоқ солмади ва ҳеч қандай сабоқ олмади. У онгли равишда тинчлик, демократия ва социализм душманлари лагерига ўтиб олган антисоветчи ва антикоммунист бўлиб келди ва шундай бўлиб қолди. У СССРга нисбатан «зўравонлик сиёсати» ўтказишга империалистларни ундовчи иғвогар ва гиж-гижловчи ролини ўйнамоқда.

Буржуа пропагандаси Солженицинни қашшоқликда ночор ҳаёт кечираётган қандайдир «жафокаш» ролида кўрсатишга уринади. Бу афсонанинг ёйилишига Солженициннинг ўзи актив кўмаклашиб, Исо йўлида азият чеккан кимса ролини ўйнамоқда.

Аммо қисқа вақт ичида учта автомашина сотиб олишга, дачани қўлга киритишга, бунинг устига ўзининг банк ҳисоб-китобларини контроль қилиш учун Швейцарияда хусусий адвокат сақлашга қурби етган кимсани қашшоқ киши дейиш мумкинми, ахир? Совет тузумига қарши ишлаган бойлик орттираётган, ўз атрофида чайқовчиларча жазавани мак[illegible]

Бу — ёмон ниятда тўқиб чиқарилган уйдирмадир. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шахсга сиғиниш сабабли социалистик қонунчилик бузилганлигини аёвсиз ошкор танқид қилди, партиядаги ва жамиятдаги турмушнинг ленинча принципларини ва нормаларини тўла-тўкис тиклади, социалистик демократияни янада ривожлантиришни таъминлади.

Бизнинг мамлакатимизда юқорида тилга олинган ўтмиш камчиликлари ва хатоларини танқид қилувчи бир қанча асарлар нашр этилди. Совет жамоатчилиги ҳам бу асарларни ижобий қабул қилди, чунки уларнинг авторлари бирёқламаликка берилмай, тарихий истиқбол туйғусини унутмай, чинакам ҳақиқатни ёздилар.

Солженицин бу масалаларга мутлақо қарама-қарши позициялардан ёндашади. У қонунчилик бузилганлиги социалистик жамият нормаларидан чекиниш эмас эди, балки социализмнинг ўз табиатидан келиб чиққан эди, деган гапни исботлашга беҳуда уринади.

Унинг социализм ижтимоий системасига қарши, совет халқининг бунёдкорлик ижоди билан барпо этилиб, қарор топтирилган ғалабаларнинг ҳаммасига қарши туҳмат асарларини Совет Иттифоқида нашр этишга йўл йўқ эканлиги тушунарли.

Солженицин асарларининг реакционлиги, унинг тинчлик, социализм, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва дўстлик ишига душманлиги қардош социализм мамлакатлари жамоатчилигининг ғазабига сабаб бўлмоқда. Шу мамлакатларнинг матбуоти бу пасткаш ёзувчининг номи атрофида ғарбда авж олдирилган шовқин-суронни фош қилиб ташламоқда. Бу шовқин-суроннинг ҳақиқий моҳияти кўпгина мамлакатлардаги кенг жамоатчилик доиралари учун ҳам тобора равшан бўлиб қолмоқда. Франция, Англия, ГФР, Австрия, АҚШ, Канада ва бошқа давлатлардаги тараққийпарвар нашрлар саҳифаларида империалистик пропаганда органларига кескин зарба берилаётганлиги ана шуни яққол кўрсатиб турибди.

[illegible]

И. СОЛОВЬЕВ.
(«ПРАВДА», 14 январь).

ТОШКЕНТ АЛОҚА ПОЛИТЕХНИКУМИ
Техникумга киришни хоҳловчилар учун
4 ОЙЛИК ТАЙЁРЛОВ
КУРСЛАРИ ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

Курсларга 8 ва 10-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар қабул қилинади.

Машғулотлар рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Аризалар 31 январгача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ФЕВРАЛДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент 128, Усмон Юсупов кўчаси, 70-уй (10, 23-трамвайлар, 10-троллейбус, 8, 10, 14-автобусларнинг «Алоқа техникуми» бекати). Телефон: 44-62-16.

ЎРТА ОСИЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЭКОНОМИКАСИ илмий-тадқиқот институти 1973 йилда нашр этилган
«СИСТЕМА ВЕДЕНИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА УЗБЕКСКОЙ ССР»
китобини реализация қилади.

Китоб экономистлар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши мутахассислари, хўжалик-план органлари мутахассисларига мўлжалланган.

Китоб нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан реализация қилинади.

Китобнинг нархи — 5 сўм 49 тийин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-60, Гоголь кўчаси, 90-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Зоология ва паразитология институти коллективи шу институт илмий ходими Н. Эргашева отаси

Эргаш ТОШМЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ● ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 336142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 03148. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 12.